

Conselleria de Presidència

RESOLUCIÓ de 10 de febrer de 2012, de la directora general del Secretariat del Consell i Relacions amb les Corts, de la Conselleria de Presidència, per la qual es disposa la publicació del conveni de col·laboració entre el Ministeri d'Educació i la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat per al desenrotllament dels programes de reforç, orientació i suport (PROA) i de reducció de l'abandó primerenc de l'educació i la formació. [2012/1433]

El Ministeri d'Educació i la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat han suscrit, després de la tramitació prèvia reglamentària, el 16 de desembre de 2011, el conveni de col·laboració per al desenrotllament dels programes de reforç, orientació i suport (PROA) i de reducció de l'abandó primerenc de l'educació i la formació.

En compliment del que estableix l'article 8.2 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, cal publicar en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* l'esmentat conveni, que ha quedat inscrit en el Registre de Convenis de la Generalitat amb el número 0078/2012, i que figura com a annex d'esta resolució.

València, 10 de febrer de 2012.– La directora general del Secretariat del Consell i Relacions amb les Corts: Mª Teresa Lleó Alonso.

CONVENI DE COL-LABORACIÓ ENTRE EL MINISTERI D'EDUCACIÓ I LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, FORMACIÓ I OCUPACIÓ DE LA GENERALITAT VALENCIANA PER AL DESENROTLLAMENT DELS PROGRAMES DE REFORÇ, ORIENTACIÓ I SUPORT (PROA) I DE REDUCCIÓ DE L'ABANDÓ PRIMERENC DE L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ

Madrid, 16 desembre de 2011

Reunits

D'una part, Ángel Gabilondo Pujol, com a ministre d'Educació, en virtut del Reial Decret 556/2009, de 7 d'abril, i fent ús de la competència estableida en la disposició addicional tretzena de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

D'una altra part, José Ciscar Bolufer, conseller d'Educació, Formació i Ocupació en virtut del Decret 6/2011, de 21 de juny de 2011, del president de la Generalitat, pel que es nomenen consellers, secretària i portaveu del Consell (DOCV 22 de juny de 2011), en representació del Consell de la Generalitat de la Comunitat Valenciana i facultat per a la firma d'este conveni per l'Acord del Consell de data 9 de desembre de 2011.

Ambdós parts es reconeixen mútuament capacitat jurídica suficient per a subscriure el present conveni, i a este efecte

Exposen

Primer. Que l'article 27 de la Constitució Espanyola estableix el dret de tots a l'educació i assigna als poders públics l'obligació de garantir este dret. Actualment este dret a l'educació només pot entendre's en el sentit que l'educació que reben els xiquets i joves ha d'aconseguir uns nivells alts de qualitat, independentment de les condicions socials, culturals i econòmiques de la família i de l'entorn.

Segon. Que l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix en l'article 53.1, que és de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyança en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjuï del que disponen l'article 27 de la Constitució Espanyola i les lleis orgàniques que, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquella, ho desenrotllen, de les facultats que atribuïx a l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article

Conselleria de Presidencia

RESOLUCIÓN de 10 de febrero de 2012, de la directora general del Secretariado del Consell y Relaciones con Les Corts, de la Consellería de Presidencia, por la que se dispone la publicación del convenio de colaboración entre el Ministerio de Educación y la Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat, para el desarrollo de los programas de refuerzo, orientación y apoyo (PROA) y de reducción de abandono temprano de la educación y la formación. [2012/1433]

El Ministerio de Educación y la Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat han suscrito, previa tramitación reglamentaria, el día 16 de diciembre de 2011, el convenio de colaboración para el desarrollo de los programas de refuerzo, orientación y apoyo (PROA) y de reducción de abandono temprano de la educación y la formación.

En cumplimiento de lo establecido en el artículo 8.2 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, procede la publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* de dicho convenio, que ha quedado inscrito en el Registro de Convenios de la Generalitat con el número 0078/2012, y que figura como anexo de esta resolución.

Valencia, 10 de febrero de 2012.– La directora general del Secretariado del Consell y Relaciones con Les Corts: Mª Teresa Lleó Alonso.

CONVENIO DE COLABORACIÓN ENTRE EL MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y LA CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, FORMACIÓN Y EMPLEO DE LA GENERALITAT VALENCIANA PARA EL DESARROLLO DE LOS PROGRAMAS DE REFUERZO, ORIENTACIÓN Y APOYO (PROA) Y DE REDUCCIÓN DEL ABANDONO TEMPRANO DE LA EDUCACIÓN Y LA FORMACIÓN

Madrid, 16 de diciembre de 2011

Reunidos

De una parte, Ángel Gabilondo Pujol, como ministro de Educación, en virtud del Real Decreto 556/2009, de 7 de abril, y en uso de la competencia establecida en la disposición adicional decimotercera de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, modificada por la Ley 4/1999, de 13 de enero.

De otra parte, José Ciscar Bolufer, conseller de Educación, Formación y Empleo en virtud del Decreto 6/2011, de 21 de junio de 2011, del presidente de la Generalitat, por el que se nombran consellers, secretaria y portavoz del Consell (DOCV 22 de junio de 2011), en representación del Consell de la Generalitat de la Comunitat Valenciana y facultado para la firma de este convenio por Acuerdo del Consell de fecha 9 de diciembre de 2011.

Ambas partes se reconocen mutuamente capacidad jurídica suficiente para suscribir el presente convenio, y a tal efecto

Exponen

Primer. Que el artículo 27 de la Constitución Española establece el derecho de todos a la educación y asigna a los poderes públicos la obligación de garantizar este derecho. Actualmente este derecho a la educación solo puede entenderse en el sentido de que la educación que reciben los niños y jóvenes ha de alcanzar unos niveles altos de calidad, independientemente de las condiciones sociales, culturales y económicas de la familia y del entorno.

Segundo. Que el Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana establece en su artículo 53.1, que es de competencia exclusiva de la Generalitat la regulación y administración de la enseñanza en toda su extensión, niveles y grados, modalidades y especialidades, sin perjuicio de lo que disponen el artículo 27 de la Constitución Española y las leyes orgánicas que, de acuerdo con el apartado 1 del artículo 81 de aquélla, lo desarrollan, de las facultades que atribuye al Estado el número 30

149 de la Constitució Espanyola, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantia.

Tercer. Que l'article 9 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (d'ara en avant LOE) estableix que l'Estat promourà programes de cooperació territorial, a fi d'assolir els objectius educatius de caràcter general i reforçar les competències bàsiques, per mitjà de convenis o acords amb les comunitats autònombes.

Quart. Que es van acordar en la Conferència Sectorial d'Educació, celebrada el 28 de setembre de 2010, els programes de cooperació territorial que es desenrotllaran en col·laboració amb les comunitats autònombes durant els anys 2010 i 2011, a fi de permetre modernitzar i flexibilitzar el sistema formatiu espanyol per a abordar les seues necessitats més urgents i millorar el rendiment escolar, disminuir de l'abandó primerenc de l'educació i la formació, reforçar la formació professional, dotar de més autonomia els centres, impulsar la formació del professorat i la cultura de l'avaluació, entre altres, tot això garantint l'equitat del sistema educatiu.

Quint. Que el Ministeri d'Educació i les comunitats autònombes col·laboren des de l'any 2005, per a desenrotllar els programes del Pla PROA en centres educatius i des de l'any 2007, amb actuacions per a la reducció de l'abandó primerenc de l'educació i de la formació.

Sext. Que la Llei 39/2010, de 22 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2011, té consignats dos crèdits pressupostaris específics, un identificat com 18.04.322G.456, per a l'aplicació del Pla PROA en les comunitats autònombes, amb una assignació total de 59.700.000 euros. I un altre, identificat com 18.04.322B.458, per al Pla de disminució d'abandó primerenc, també en les comunitats autònombes, amb una assignació de 44.800.000 euros.

Sèptim. Que el Consell de Ministres celebrat el dia 15 d'abril de 2011 adopta l'accord pel qual es formalitzen els criteris de distribució a les comunitats autònombes així com la distribució resultant per a l'any 2011, acordats en el si de la Comissió General d'Educació de la Conferència Sectorial d'Educació, dels crèdits de 59.700.000 euros per al Pla PROA i de 44.800.000 euros per a la disminució de l'abandó primerenc.

Octau. Que la fórmula general prevista en l'ordenament jurídic per a articular les actuacions de cooperació entre l'Administració General de l'Estat i els òrgans corresponents de les administracions de les comunitats autònombes és el conveni de col·laboració regulat en l'article 6 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Pùbliques i del Procediment Administratiu Comú.

Conseqüentment, el Ministeri d'Educació i la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat, amb l'aprovació prèvia de la Comissió Delegada del Govern per a Política Autonòmica, subscriuen el present conveni d'acord amb les següents

Clàusules

Primera. Objecte del conveni

Constituïx l'objecte del present conveni l'establiment dels mecanismes de col·laboració necessaris entre el Ministeri d'Educació i la Comunitat Valenciana, a través de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació per a recolzar actuacions de la Comunitat Autònoma que tinguen com a objecte:

– Afrontar la situació de centres que reben un alumnat en situació de desavantatge educatiu associat a l'entorn sociocultural, per a la qual cosa els recursos ordinaris es mostren insuficients, necessitant-se mecanismes de compensació a través de programes d'acompanyament escolar a centres d'educació primària i secundària i programes de suport i reforç a centres d'educació secundària.

– Disminuir l'impacte dels factors que incidixen en l'abandó del sistema educatiu sense la titulació d'educació secundària postobligatòria amb la realització d'actuacions orientades tant a la retenció d'estudiants

del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución Española, y de la alta inspección necesaria para su cumplimiento y garantía.

Tercero. Que el artículo 9 de la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (en adelante LOE) establece que el Estado promoverá programas de cooperación territorial, con el fin de alcanzar los objetivos educativos de carácter general y reforzar las competencias básicas, mediante convenios o acuerdos con las comunidades autónomas.

Cuarto. Que se acordaron en la Conferencia Sectorial de Educación, celebrada el 28 de septiembre de 2010, los programas de cooperación territorial que se desarrollarán en colaboración con las comunidades autónomas durante los años 2010 y 2011, con el fin de permitir modernizar y flexibilizar el sistema formativo español para abordar sus necesidades más urgentes y mejorar el rendimiento escolar, disminuir del abandono temprano de la educación y la formación, reforzar la formación profesional, dotar de mayor autonomía a los centros, impulsar la formación del profesorado y la cultura de la evaluación, entre otros, todo ello garantizando la equidad del sistema educativo.

Quinto. Que el Ministerio de Educación y las comunidades autónomas vienen colaborando desde el año 2005, para desarrollar los programas del Plan PROA en centros educativos y desde el año 2007, con actuaciones para la reducción del abandono temprano de la educación y de la formación.

Sexto. Que la Ley 39/2010, de 22 de diciembre, de Presupuestos Generales del Estado para el año 2011, tiene consignados dos créditos presupuestarios específicos, uno identificado como 18.04.322G.456, para la aplicación del Plan PROA en las comunidades autónomas, con una asignación total de 59.700.000 euros. Y otro, identificado como 18.04.322B.458, para el Plan de disminución de abandono temprano, también en las comunidades autónomas, con una asignación de 44.800.000 euros.

Séptimo. Que el Consejo de Ministros celebrado el día 15 de abril de 2011 adopta el acuerdo por el que se formalizan los criterios de distribución a las comunidades autónomas así como la distribución resultante para el año 2011, acordados en el seno de la Comisión General de Educación de la Conferencia Sectorial de Educación, de los créditos de 59.700.000 euros para el Plan PROA y de 44.800.000 euros para la disminución del abandono temprano.

Octavo. Que la fórmula general contemplada en el ordenamiento jurídico para articular las actuaciones de cooperación entre la Administración General del Estado y los órganos correspondientes de las administraciones de las comunidades autónomas es el convenio de colaboración regulado en el artículo 6 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Pùbliques i del Procediment Administratiu Común.

Consecuentemente, el Ministerio de Educación y la Conselleria de Educació, Formació y Empleo de la Generalitat, previa aprobación de la Comisión Delegada del Gobierno para Política Autonómica, suscriben el presente convenio conforme a las siguientes

Cláusulas

Primera. Objeto del convenio

Constituye el objeto del presente convenio el establecimiento de los mecanismos de colaboración necesarios entre el Ministerio de Educación y la Comunitat Valenciana, a través de la Conselleria de Educació, Formació y Empleo para apoyar actuaciones de la Comunitat Autònoma que tengan por objeto:

– Afrontar la situación de centros que reciben a un alumnado en situación de desventaja educativa asociada al entorno sociocultural, para lo cual los recursos ordinarios se muestran insuficientes, necesitándose mecanismos de compensación a través de programas de acompañamiento escolar a centros de educación primaria y secundaria y programas de apoyo y refuerzo a centros de educación secundaria.

– Disminuir el impacto de los factores que inciden en el abandono del sistema educativo sin la titulación de educación secundaria postobligatoria con la realización de actuaciones orientadas tanto a la retención

en el sistema educatiu com amb programes de segona oportunitat, orientats a la reincorporació de joves, amb activitat laboral o sense ella, que van abandonar la seua formació sense qualificació ni titulació.

Segona. Descripció de les actuacions

1. Els programes d'acompanyament escolar i de suport i reforç que conformen el Pla PROA es desenrotllaran segons l'annex I del present conveni.

2. Les actuacions per a la reducció de l'abandó primerenc de l'educació i formació acollides al present conveni es realitzaran d'acord amb la descripció de l'annex II del present conveni.

3. La Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació podrà dur a terme altres actuacions que tinguen com a objectiu els assenyalats en la clàusula primera del present conveni o augmentar el nombre de centres en què s'apliquen els programes, sense que açò comporta un augment de finançament per part del Ministeri d'Educació.

Tercera. Compromisos de col·laboració

La Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat es compromet a:

- Selecciar els centres d'educació primària i secundària en els que s'implanten els programes del Pla PROA, així com les modalitats dels programes a desenrotllar en cada centre.

- Realitzar el suport directe als centres seleccionats i organitzar els processos de formació necessaris perquè els professors i altres professionals puguen implantar estos programes.

- Remetre al Ministeri d'Educació la relació de centres en què s'implanten algun dels programes del Pla PROA i dels centres, institucions o entitats que duguen a terme les actuacions per a la reducció de l'abandó primerenc de l'educació i la formació.

- Desenrotllar en el seu àmbit territorial els programes per a la disminució de l'abandó primerenc de l'educació i la formació descrits en l'annex II.

- Designar una persona que col·laborarà en el seguiment de cada un dels programes i en l'avaluació dels resultats, i que participarà en la coordinació d'estos programes amb el Ministeri d'Educació i altres comunitats autònombes.

- Remetre la justificació del desenrotllament dels programes, així com la informació que demane en relació amb el present conveni.

El Ministeri d'Educació es compromet a:

- Mantindre una estructura de coordinació que col·laborarà amb el responsable de la Comunitat Valenciana en el suport i seguiment dels programes i facilitarà els materials necessaris.

- Realitzar una evaluació del Pla PROA en col·laboració amb la Comunitat Autònoma.

- Coordinar el seguiment del Pla per a la reducció de l'abandó primerenc de l'educació i la formació.

Quarta. Aportació econòmica en l'any 2011 i destí del finançament

El Ministeri d'Educació aportarà l'any 2011 a la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat, la quantitat total d'11.160.095 euros amb la distribució següent:

- Per a programes del Pla PROA, descrits en l'annex I del present conveni, 6.054.091 euros a càrrec de l'aplicació pressupostària 18.04.322G.456 del vigente pressupost del Ministeri d'Educació.

- Per a actuacions per a la disminució de l'abandó primerenc de l'educació i formació, descrits en l'annex II del present conveni, 5.106.004 euros a càrrec de l'aplicació pressupostària 18.04.322B.458 del vigente pressupost del Ministeri d'Educació.

Este conveni empara únicament les actuacions finançades pel Ministeri d'Educació.

Quinta. Desenrotllament de les actuacions en els cursos 2010-2011 i 2011-2012.

- Les actuacions descrites en l'annex I per a l'aplicació del Pla PROA es desenrotllaran l'any 2011 d'acord al nombre de centres que es detalla a continuació:

A. El Programa d'Acompanyament Escolar es desenrotllarà en el segon i tercer trimestre del curs 2010-2011 en 72 centres públics d'educació primària. En el primer trimestre del curs 2011-12 s'implantarà en

de estudiantes en el sistema educativo como con programas de segunda oportunidad, orientados a la reincorporación de jóvenes, con actividad laboral o sin ella, que abandonaron su formación sin cualificación ni titulación.

Segunda. Descripción de las actuaciones

1. Los programas de acompañamiento escolar y de apoyo y refuerzo que conforman el Plan PROA se desarrollarán según el anexo I del presente convenio.

2. Las actuaciones para la reducción del abandono temprano de la educación y formación acogidas al presente convenio se realizarán de acuerdo con la descripción del anexo II del presente convenio.

3. La Conselleria de Educación, Formación y Empleo podrá llevar a cabo otras actuaciones que tengan como objetivo los señalados en la cláusula primera del presente convenio o aumentar el número de centros en los que se aplican los programas, sin que esto conlleve un aumento de financiación por parte del Ministerio de Educación.

Tercera. Compromisos de colaboración

La Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat se compromete a:

- Selecciar a los centros de educación primaria y secundaria en los que se implanten los programas del Plan PROA, así como las modalidades de los programas a desarrollar en cada centro.

- Realizar el apoyo directo a los centros seleccionados y organizar los procesos de formación necesarios para que los profesores y otros profesionales puedan implantar estos programas.

- Remitir al Ministerio de Educación la relación de centros en los que se implanten alguno de los programas del Plan PROA y de los centros, instituciones o entidades que lleven a cabo las actuaciones para la reducción del abandono temprano de la educación y la formación.

- Desarrollar en su ámbito territorial los programas para la disminución del abandono temprano de la educación y la formación descritos en el anexo II.

- Designar a una persona que colaborará en el seguimiento de cada uno de los programas y en la evaluación de los resultados de los mismos, y que participará en la coordinación de estos programas con el Ministerio de Educación y otras comunidades autónomas.

- Remitir la justificación del desarrollo de los programas, así como la información que recibe en relación con el presente convenio.

El Ministerio de Educación se compromete a:

- Mantener una estructura de coordinación que colaborará con el responsable de la Comunitat Valenciana en el apoyo y seguimiento de los programas y facilitará los materiales necesarios.

- Realizar una evaluación del Plan PROA en colaboración con la Comunitat Autònoma.

- Coordinar el seguimiento del Plan para la reducción del abandono temprano de la educación y la formación.

Cuarta. Aportación económica en el año 2011 y destino de la financiación

El Ministerio de Educación aportará en el año 2011 a la Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat, la cantidad total de 11.160.095 euros con la siguiente distribución:

- Para programas del Plan PROA, descritos en el anexo I del presente convenio, 6.054.091 euros con cargo a la aplicación presupuestaria 18.04.322G.456 del vigente presupuesto del Ministerio de Educación.

- Para actuaciones para la disminución del abandono temprano de la educación y formación, descritas en el anexo II del presente convenio, 5.106.004 euros con cargo a la aplicación presupuestaria 18.04.322B.458 del vigente presupuesto del Ministerio de Educación.

Este convenio ampara únicamente las actuaciones finanziadas por el Ministerio de Educación.

Quinta. Desarrollo de las actuaciones en los cursos 2010-2011 y 2011-2012.

- Las actuaciones descritas en el anexo I para la aplicación del Plan PROA se desarrollarán en el año 2011 de acuerdo al número de centros que se detalla a continuación:

A. El Programa de Acompañamiento Escolar se desarrollará en el segundo y tercer trimestre del curso 2010-2011 en 72 centros públicos de educación primaria. En el primer trimestre del curso 2011-12 se

altres 8 centres d'educació primària que junt amb els 68 que continuaran del curs anterior constituiran un total de 76 centres públics en el dit Programa.

El Programa d'Acompanyament Escolar es desenrotllarà en el segon i tercer trimestre del curs 2010-2011 en 72 centres públics d'educació secundària. En el primer trimestre del curs 2011-12 s'implantarà en altres 14 centres d'educació secundària que junt amb els 66 que continuaran del curs anterior, constituiran un total de 80 centres públics inclosos en el dit Programa.

El programa d'Acompanyament Escolar es desenrotllarà per primera vegada en els centres privats concertats. Durant el primer trimestre del curs 2011-12 s'implantarà en 20 centres.

B. El programa de Suport i Reforç a centres de secundària es desenrotllarà en el segon i tercer trimestre del curs 2010-2011 en 63 centres d'educació secundària. En el primer trimestre del curs 2011-12 s'implantarà en 13 centres que junt amb els 50 que continuaran del curs anterior, constituiran un total de 63 centres inclosos en el dit programa.

– Les actuacions descrites en l'annex II, dirigides a la disminució de l'abandó primerenc de l'educació i la formació hauran d'estar finalitzades abans del 31 d'agost de 2012.

Sexta. Instrumentació del pagament i justificació del gasto

El Ministeri d'Educació procedirà a transferir a la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat, l'aportació econòmica assenyalada en la clàusula quarta en els termes establits en les regles quarta i quinta de l'article 86.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.

A l'efecte de la justificació del lliurament, la Comunitat Valenciana arreplegarà la documentació corresponent al desenrotllament de les actuacions objecte d'este conveni i a la justificació del gasto. En tot cas, d'acord amb allò que s'ha establit per a les comunitats autònombes en la regla sexta de l'apartat 2 de l'article 86 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària, finalitzat cada exercici econòmic, i no més tard del 31 de març de l'exercici següent, la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat remetrà al Ministeri d'Educació un estat d'execució de l'exercici, indicant les quanties totals de compromisos de crèdits, obligacions reconegudes i pagaments realitzat l'any, detallat per cada una de les partides pressupostàries del Pressupost de Gastos de l'Estat des de les que es van realitzar les transferències de crèdit.

Séptima. Informació i difusió

La Comunitat Valenciana farà constar l'aportació de l'Estat en totes les manifestacions públiques relacionades amb estos programas. En particular, les publicacions impresa o electròniques i notificacions fets per qualsevol mitjà contindran el logo institucional del Ministeri d'Educació i la menció expressa: «Programa finançat pel Ministeri d'Educació».

Octava. Finançament pel Fons Social Europeu

Atés que els programes del Pla PROA objecte d'este conveni, dirigits a l'alumnat de l'educació secundària obligatòria, s'inscriuen en les actuacions del programa operatiu del Fons Social Europeu que el Ministeri d'Educació desenrotlla, la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat haurà d'aportar un certificat en què es justifique que ha sigut complida la finalitat per a la qual es va subscriure el conveni en els programes dirigits a l'alumnat d'educació secundària obligatòria així com l'elaboració d'un dossier que continga els oportuns documents justificatius del gasto. Així mateix haurà d'incloure el logotip del Fons Social Europeu i la constància explícita del dit cofinançament en els documents, follets i publicacions que es realitzen en el compliment dels objectius d'este.

D'acord amb el Reglament (CE) núm. 1083/2006 del Consell d'11 de juliol de 2006 i el Reglament núm. 1828/2006, de la Comissió, de 8 de desembre de 2006, haurà de conservar-se in situ la documentació referida al desenrotllament dels programes dirigits a l'alumnat d'educació secundària obligatòria objecte d'este conveni (llistats d'alumnes, de professors i d'altres professionals que han participat en el desenrotllament dels programes, relació d'actuacions, etc.) a fi que es troben a disposició de les autoritats de gestió, certificació o auditoria del Fons Social Europeu.

implantará en otros 8 centros de educación primaria que junto a los 68 que continuarán del curso anterior constituirán un total de 76 centros públicos en dicho Programa.

El Programa de Acompañamiento Escolar se desarrollará en el segundo y tercer trimestre del curso 2010-2011 en 72 centros públicos de educación secundaria. En el primer trimestre del curso 2011-12 se implantará en otros 14 centros de educación secundaria que junto a los 66 que continuarán del curso anterior, constituirán un total de 80 centros públicos incluidos en dicho Programa.

El programa de Acompañamiento Escolar se desarrollará por primera vez en los centros privados concertados. Durante el primer trimestre del curso 2011-12 se implantará en 20 centros.

B. El programa de Apoyo y Refuerzo a centros de secundaria se desarrollará en el segundo y tercer trimestre del curso 2010-2011 en 63 centros de educación secundaria. En el primer trimestre del curso 2011-12 se implantará en 13 centros que junto con los 50 que continuarán del curso anterior, constituirán un total de 63 centros incluidos en dicho programa.

– Las actuaciones descritas en el anexo II, dirigidas a la disminución del abandono temprano de la educación y la formación deberán estar finalizadas antes del 31 de agosto de 2012.

Sexta. Instrumentación del pago y justificación del gasto

El Ministerio de Educación procederá a transferir a la Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat, la aportación económica señalada en la cláusula cuarta en los términos establecidos en las reglas cuarta y quinta del artículo 86.2 de la Ley 47/2003, de 26 de noviembre, General Presupuestaria.

A los efectos de la justificación del libramiento, la Comunitat Valenciana acopiará la documentación correspondiente al desarrollo de las actuaciones objeto de este convenio y a la justificación del gasto. En todo caso, de acuerdo con lo establecido para las comunidades autónomas en la regla sexta del apartado 2 del artículo 86 de la Ley 47/2003, de 26 de noviembre, General Presupuestaria, finalizado cada ejercicio económico, y no más tarde del 31 de marzo del ejercicio siguiente, la Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat remitirá al Ministerio de Educación un estado de ejecución del ejercicio, indicando las cuantías totales de compromisos de créditos, obligaciones reconocidas y pagos realizados en el año, detallado por cada una de las partidas presupuestarias del Presupuesto de Gastos del Estado desde las que se realizaron las transferencias de crédito.

Séptima. Información y difusión

La Comunitat Valenciana hará constar la aportación del Estado en todas las manifestaciones públicas relacionadas con estos programas. En particular, las publicaciones impresas o electrónicas y notificaciones hechas por cualquier medio contendrán el logo institucional del Ministerio de Educación y la mención expresa: «Programa financiado por el Ministerio de Educación».

Octava. Financiación por el Fondo Social Europeo

Dado que los programas del Plan PROA objeto de este convenio, dirigidos al alumnado de la educación secundaria obligatoria, se inscriben en las actuaciones del programa operativo del Fondo Social Europeo que el Ministerio de Educación desarrolla, la Conselleria de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat deberá aportar un certificado en el que se justifique que ha sido cumplida la finalidad para la cual se suscribió el convenio en los programas dirigidos al alumnado de educación secundaria obligatoria así como la elaboración de un dossier que contenga los oportunos documentos justificativos del gasto. Asimismo deberá incluir el logotipo del Fondo Social Europeo y la constancia explícita de dicha cofinanciación en los documentos, folletos y publicaciones que se realicen en el cumplimiento de los objetivos del mismo.

De acuerdo con el Reglamento (CE) nº 1083/2006 del Consejo de 11 de julio de 2006 y el Reglamento nº 1828/2006, de la Comisión, de 8 de diciembre de 2006, deberá conservarse in situ la documentación referida al desarrollo de los programas dirigidos al alumnado de educación secundaria obligatoria objeto de este convenio (listados de alumnos, de profesores y de otros profesionales que han participado en el desarrollo de los programas, relación de actuaciones, etc.) con el fin de que se encuentren a disposición de las autoridades de gestión, certificación o auditoría del Fondo Social Europeo.

Novena. Comissió mixta de seguiment

A fi de realitzar el seguiment i avaluació dels resultats dels programes del Pla PROA i de les actuacions per a la reducció de l'abandó primerenc de l'educació i formació, derivats de les aportacions de l'Estat l'any 2011, així com la interpretació i compliment del present conveni, ambdós parts convenen la constitució d'una comissió mixta paritària, composta per sis membres, dos dels quals seran designats pel Ministeri d'Educació, un per la Delegació del Govern en la Comunitat Valenciana i tres per la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat.

En el si de la Comissió de seguiment, la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat informarà de la posada en marxa de les actuacions arreplegades en el present conveni en la dita comunitat autònoma i proporcionarà al Ministeri d'Educació documentació que justifique el destí dels fons i els criteris de la seua distribució, la relació d'actuacions que han sigut finançades amb les aportacions econòmiques assenyalades en la clàusula quarta d'este conveni, els indicadors assenyalats en cada un dels Programes que es descriuen en els annexos i tot allò que s'ha relacionat sobre el compliment de la resta de les clàusules d'este conveni.

Deu. Vigència i resolució

1. El present conveni té vigència de quatre anys. La disposició de nous crèdits en exercicis pressupostaris posteriors podrà donar lloc a la subscripció de les corresponents addendes, que passaran a formar part indissoluble d'este, i en les quals s'arreplegaran les noves aportacions econòmiques amb la concreció de les actuacions finançades.

2. Serau causes d'extinció del conveni:

a) El mutu acord de les parts.

b) La denúncia del conveni per qualsevol de les parts com a conseqüència de l'incompliment de les seues clàusules per l'altra part.

c) La no-suscripció d'addendes en els termes arreplegats en l'apartat 1 durant dos exercicis pressupostaris consecutius.

En el cas d'extinció del conveni per les causes indicades anteriorment, s'haurà de garantir per ambdós parts la finalització de les actuacions en curs, sense que supose agravi per als participants en estes.

Onze. Naturalesa i jurisdicció

El present conveni té naturalesa administrativa, sent el règim jurídic aplicable al mateix l'establít en el títol I de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. En la medida que este convenio establece una relación de las mencionadas en el apartado c) del artículo 4.1 de la Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del Sector Público son de aplicación, en defecto de normas especiales, los principios del citado texto legal, para resolver las dudas y lagunas que pudieran presentarse.

Qualssevol qüestions que se susciten quant a l'aplicació, interpretació i efectes del present conveni, que no queden resoltos per la comissió mixta de seguiment prevista en la clàusula novena, seran resoltos pels òrgans de la jurisdicció contenciosa administrativa.

I en prova de conformitat, firmen el present conveni per duplicat, quedant un exemplar en poder de cada una de les parts firmants, en el lloc i la data indicats en l'encapçalament.

Pel Ministeri d'Educació, el ministre: Ángel Gabilondo Pujol.

Per la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat, el conseller: José Ciscar Bolufer.

ANNEX I

Pla de Reforç, Orientació i Suport (PROA)
Programa d'acompanyament escolar

1. Justificació

La qualitat del sistema educatiu es reflectix en gran manera en els resultats que obtenen els alumnes en les etapes obligatòries i en l'eficà-

Novena. Comisión mixta de seguimiento

A fin de realizar el seguimiento y evaluación de los resultados de los programas del Plan PROA y de las actuaciones para la reducción del abandono temprano de la educación y formación, derivados de las aportaciones del Estado en el año 2011, así como la interpretación y cumplimiento del presente convenio, ambas partes convienen la constitución de una comisión mixta paritaria, compuesta por seis miembros, dos de los cuales serán designados por el Ministerio de Educación, uno por la Delegación del Gobierno en la Comunidad Valenciana y tres por la Consellería de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat.

En el seno de la Comisión de seguimiento, la Consellería de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat informará de la puesta en marcha de las actuaciones recogidas en el presente convenio en dicha comunidad autónoma y proporcionará al Ministerio de Educación documentación que justifique el destino de los fondos y los criterios de su distribución, la relación de actuaciones que han sido financiadas con las aportaciones económicas señaladas en la cláusula cuarta de este convenio, los indicadores señalados en cada uno de los Programas que se describen en los Anexos y todo lo relacionado sobre el cumplimiento del resto de las cláusulas de este convenio.

Diez. Vigencia y resolución

1. El presente convenio tiene vigencia de cuatro años. La disposición de nuevos créditos en ejercicios presupuestarios posteriores podrá dar lugar a la suscripción de las correspondientes adendas, que pasaran a formar parte indisoluble del mismo, y en las que se recogerán las nuevas aportaciones económicas con la concreción de las actuaciones finanziadas.

2. Serán causas de extinción del convenio:

a) El mutuo acuerdo de las partes.

b) La denuncia del convenio por cualquiera de las partes como consecuencia del incumplimiento de sus cláusulas por la otra parte.

c) La no suscripción de adendas en los términos recogidos en el apartado 1 durante dos ejercicios presupuestarios consecutivos.

En el caso de extinción del convenio por las causas indicadas anteriormente, se deberá garantizar por ambas partes la finalización de las actuaciones en curso, sin que suponga agravio para los participantes en las mismas.

Once. Naturaleza y jurisdicción

El presente convenio tiene naturaleza administrativa, siendo el régimen jurídico aplicable al mismo el establecido en el título I de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común. En la medida en que este convenio establece una relación de las mencionadas en el apartado c) del artículo 4.1 de la Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del Sector Público son de aplicación, en defecto de normas especiales, los principios de dicho texto legal, para resolver las dudas y lagunas que pudieran presentarse.

Cualesquier cuestiones que se susciten en cuanto a la aplicación, interpretación y efectos del presente convenio, que no queden solventadas por la comisión mixta de seguimiento prevista en la cláusula novena, serán resueltas por los órganos de la jurisdicción contencioso-administrativa.

Y en prueba de conformidad, firman el presente convenio por duplicado, quedando un ejemplar en poder de cada una de las partes firmantes, en el lugar y fecha indicados en el encabezamiento.

Por el Ministerio de Educación, el ministro: Ángel Gabilondo Pujol.

Por la Consellería de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat, el conseller: José Ciscar Bolufer.

ANEXO I

Plan de Refuerzo, Orientación y Apoyo (PROA)
Programa de acompañamiento escolar

1. Justificación

La calidad del sistema educativo se refleja en gran medida en los resultados que obtienen los alumnos en las etapas obligatorias y en la

cia de les accions dirigides a compensar les diferències de partida, aconseguint que els alumnes que es mouen en pitjors condicions ambientals arriben a aconseguir resultats satisfactoris.

Els centres educatius disposen habitualment de diversos recursos organitzatius, humans i materials per a fer front a les necessitats educatives del seu alumnat. En condicions normals, quan el nombre d'alumnes que requerixen una atenció major de l'ordinària és limitat o quan les necessitats estos alumnes es mouen dins de certs marges, eixos recursos amb què suport el centre són suficients perquè la resposta educativa s'adeqüe a les necessitats.

Al contrari, quan les necessitats són de major intensitat o quan el nombre d'alumnes que requerixen atenció diferent de l'ordinària és elevat, els instruments amb què compta el centre es fan insuficients. És llavors quan resulta necessari introduir nous instruments que faciliten la resposta educativa als alumnes que requerisquen un suport diferent de l'ordinari.

En la Llei Orgànica de l'Educació es destaca com a primer principi pedagògic la necessitat actuar sobre els alumnes de l'educació primària que comencen a manifestar problemes de retard escolar des del mateix moment en què els dits problemes són identificats. Per a això es propugna la millora en els mitjans de detecció d'eixos problemes i la posada en pràctica de mecanismes de reforç que permeten fer-los front tan prompte com es detecten.

D'altra banda, en l'educació secundària obligatòria, i especialment en els primers cursos, els problemes d'aprenentatge són sovint el resultat de la interacció de diferents factors, entre els que tenen una importància especial els que estan relacionats amb canvis associats a l'adolescència. És necessari en així període reforçar tot allò que contribuïsca a contrarestar alguns d'eixos factors, com la seguretat en les pròpies capacitats, el desenrotllament de l'autonomia i la responsabilitat o el foment de les relacions harmòniques amb el món adult.

A més, en alguns centres es produïxen situacions que, per la seua ubicació i per l'estructura de la distribució escolar de la zona, reben entre els seus alumnes una proporció significativa de xiquets i joves pertanyents a entorns culturals i socials amb un clar desavantatge socioeducatiu. En estos alumnos confluyen un conjunto amplio de factores, como el bajo nivel de formación de las familias, el desconocimiento del sistema educativo o la falta de expectativas económicas y laborales. Además, se añaden a ellos otras circunstancias que igualmente generan dificultades para los centros, como el desconocimiento de la lengua de aprendizaje, la escasa integración social o la escolarización previa corta o de baja calidad.

A vegades estos dificultats es produïxen a més perquè el centre acull un nombre significatiu d'alumnes pertanyents a algun grup clarament delimitat i amb careñces més o menys homogènies (immigrants provinents de determinats països, gitans, etc.), però ben sovint l'heterogeneïtat de l'alumnat fa que els problemes no sols siguin importants, sinó també diferents d'uns col·lectius a altres dins del mateix centre.

Les dificultats que tot això genera en els centres requerix respostes educatives flexibles, que els permeten enfocar-se a una situació complexa i heterogènia i que, en tot cas, faciliten la compensació de les desigualtats. En definitiva, que contribuïsquen a la millora de la qualitat i l'equitat de l'educació i conseqüentemente a una major cohesió social.

És necessari dedicar major temps d'atenció específica a estos col·lectius, sense disminuir la que reben en les activitats lectives ordinàries. No obstant això l'increment de la dedicació s'ha de centrar a cobrir àrees deficitàries que els impiden obtenir els millors resultats d'acord amb les seues capacitats: el desenrotllament d'hàbits de treball, l'estimulació a la lectura i l'alié a l'estudi, la millora de les habilitats socials per a la integració en el grup i en el centre etc. Cal evitar les situacions de risc d'abandó prematur d'estos alumnes, i intentar reintegrar-los a la vida del centre quan presenten nivells alts d'absentisme. És necessari millorar la relació dels xiquets i joves amb la institució escolar, amb el món acadèmic i afavorir així actituds d'aprenentatge al llarg de tota la vida que els permeten progressar en el seu desenrotllament personal.

Per a esta resposta educativa àmplia i estesa més enllà de l'hora-ri lectiu són necessaris més recursos i la participació d'altres sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social. Independentment de les

eficacia de las acciones dirigidas a compensar las diferencias de partida, logrando que los alumnos que se mueven en peores condiciones ambientales lleguen a conseguir resultados satisfactorios.

Los centros educativos disponen habitualmente de diversos recursos organizativos, humanos y materiales para hacer frente a las necesidades educativas de su alumnado. En condiciones normales, cuando el número de alumnos que requieren una atención mayor de la ordinaria es limitado o cuando las necesidades de estos alumnos se mueven dentro de ciertos márgenes, esos recursos con los que cuenta el centro son suficientes para que la respuesta educativa se adecue a las necesidades.

Por el contrario, cuando las necesidades son de mayor intensidad o cuando el número de alumnos que requieren atención diferente de la ordinaria es elevado, los instrumentos con los que cuenta el centro se hacen insuficientes. Es entonces cuando resulta necesario introducir nuevos instrumentos que faciliten la respuesta educativa a los alumnos que requieran un apoyo diferente al ordinario.

En la Ley Orgánica de la Educación se destaca como primer principio pedagógico la necesidad de actuar sobre los alumnos de la educación primaria que empiezan a manifestar problemas de retraso escolar desde el mismo momento en que dichos problemas son identificados. Para ello se propugna la mejora en los medios de detección de esos problemas y la puesta en práctica de mecanismos de refuerzo que permitan hacerles frente tan pronto como se detecten.

Por otro lado, en la educación secundaria obligatoria, y especialmente en los primeros cursos, los problemas de aprendizaje son a menudo el resultado de la interacción de diferentes factores, entre los que tienen una importancia especial los que están relacionados con cambios asociados a la adolescencia. Es necesario en ese periodo reforzar todo aquello que contribuya a contrarrestar algunos de esos factores, como la seguridad en las propias capacidades, el desarrollo de la autonomía y la responsabilidad o el fomento de las relaciones armónicas con el mundo adulto.

Además, en algunos centros se producen situaciones que, por su ubicación y por la estructura de la distribución escolar de la zona, reciben entre sus alumnos a una proporción significativa de niños y jóvenes pertenecientes a entornos culturales y sociales con una clara desventaja socioeducativa. En estos alumnos confluyen un conjunto amplio de factores, tales como el bajo nivel de formación de las familias, el desconocimiento del sistema educativo o la falta de expectativas económicas y laborales. Con frecuencia, se añaden a ellos otras circunstancias que igualmente generan dificultades para los centros, como el desconocimiento de la lengua de aprendizaje, la escasa integración social o la escolarización previa corta o de baja calidad.

A veces estas dificultades se producen además porque el centro acoge a un número significativo de alumnos pertenecientes a algún grupo claramente delimitado y con carencias más o menos homogéneas (inmigrantes provenientes de determinados países, gitanos, etc.), pero con frecuencia la heterogeneidad del alumnado hace que los problemas no sólo sean importantes, sino también diferentes de unos colectivos a otros dentro del mismo centro.

Las dificultades que todo ello genera en los centros requiere respuestas educativas flexibles, que les permitan enfrentarse a una situación compleja y heterogénea y que, en todo caso, faciliten la compensación de las desigualdades. En definitiva, que contribuyan a la mejora de la calidad y la equidad de la educación y consecuentemente a una mayor cohesión social.

Es necesario dedicar mayor tiempo de atención específica a estos colectivos, sin disminuir la que reciben en las actividades lectivas ordinarias. Sin embargo el incremento de la dedicación se ha de centrar en cubrir áreas deficitarias que les impiden obtener los mejores resultados de acuerdo a sus capacidades: el desarrollo de hábitos de trabajo, la estimulación a la lectura y el aliento al estudio, la mejora de las habilidades sociales para la integración en el grupo y en el centro etc. Hay que evitar las situaciones de riesgo de abandono prematuro de estos alumnos, e intentar reintegrarlos a la vida del centro cuando presentan niveles altos de absentismo. Es necesario mejorar la relación de los niños y jóvenes con la institución escolar, con el mundo académico y favorecer así actitudes de aprendizaje a lo largo de toda la vida que les permitan progresar en su desarrollo personal.

Para esta respuesta educativa amplia y extendida más allá del horario lectivo son necesarios más recursos y la participación de otros sectores de la comunidad educativa y del entorno social. Independientemente

mesures que es puguen aplicar com a conseqüència dels canvis legals i normatius, pareix convenient que el Ministeri d'Educació, junt amb les comunitats autònomes, desenvolupin actuacions de suport que permeten incidir en algun d'eixos àmbits en centres docents que, per la seua situació, requerisquen una atenció especial.

El Programa d'Acompanyament Escolar respon a la necessitat millorar els índexs d'èxit escolar en determinats centres d'educació primària i secundària que reben alumnes en situació de desavantatge socioeducatiu. Per aconseguir esta millora es pretén actuar sobre una part dels alumnes d'estos centres, en camps que es consideren essencials perquè les perspectives escolars d'estos alumnes augmenten. Es perseguix amb això, també, incidir en la totalitat del centre, en la mesura que l'actuació sobre determinats col·lectius d'alumnes pot millorar el clima del centre i canviar les expectatives sobre el futur escolar de tots.

Per al plantejament d'este Programa s'han tingut en compte les consideracions següents:

– Els alumnes a què es detecta problemes d'aprenentatge en els cursos de d'educació primària a partir de 3r curs, acumulen retard al final de l'educació primària o en l'educació secundària obligatòria, necessiten un augment del temps dedicat a les activitats escolars. Normalment no tenen suficient iniciativa ni autonomia per a dedicar eixe temps suplementari per si mateixos.

– En l'educació primària, excepte casos excepcionals, no es donen situacions de les anomenades «rebuig escolar», però s'inician processos que portaran a ell. I al començar l'educació secundària es consoliden situacions de «rebuig escolar», per la qual cosa per a evitar estas situacions s'ha de millorar la relació dels alumnes amb el centre.

– La millora de les expectatives que tenen els alumnes sobre les seues pròpies capacitats i el centre sobre el seu alumnat té una influència decisiva sobre les seues perspectives escolars. És necessari contribuir que estos alumnes obtinguen resultats positius almenys en una part del currículum.

– La millora de les perspectives escolars requerix un desenrotllament major de capacitats bàsiques. En particular, és essencial el treball associat a la lectura i a l'organització del treball i l'adquisició d'hàbits d'estudi. A més, en general convé incidir en l'expressió escrita i la resolució de problemes.

– És convenient aconseguir el major grau possible d'implicació de les famílies en el procés educatiu i millorar la qualitat de la seua relació amb el centre. Per a això s'ha d'aconseguir un compromís amb les famílies dels alumnes acollits al programa que facilita la participació d'estos en ell i supose l'extensió dels seus beneficis a l'àmbit de la participació de les famílies en la formació dels seus fills.

– Les activitats que es realitzen en el marc d'este Programa han de formar part de l'actuació global del col·legi o institut. Per a aconseguir-ho és imprescindible la implicació del centre, acceptant i procurant la participació, coordinant les actuacions i col·laborant en la seua organització, el seu desenrotllament i la seua evaluació.

Per al bon desenrotllament del programa fa falta la confluència de les diferents administracions i si és el cas, la col·laboració de les corporacions locals per a la realització d'actuacions complementàries.

Des del curs 2004-2005 s'ha posat en marxa este programa, estenent-ho a un nombre més gran de centres en cursos posteriors, amb les modificacions derivades de les valoracions que s'anaren fent.

2. A qui es dirigix el Programa

El Programa està dirigit als centres educatius entre l'alumnat del qual hi haja una proporció significativa d'alumnes en desavantatge des del punt de vista educatiu, les possibles causes de la qual poden ser la de pertinença a famílies de baix nivell cultural o econòmicament desfavorides, situació en un entorn amb escassetat de recursos educatius, minories ètniques, immigrants de llengua materna igual o diferent de la utilitzada en el centre, etc.

En cada un d'estos centres s'organitzaran diversos grups d'alumnes, segons les dimensions i la situació del centre, que treballaran de manera simultània.

3. Desenrotllament del Programa

1. Descripció del Programa

de las medidas que se puedan aplicar como consecuencia de los cambios legales y normativos, parece conveniente que el Ministerio de Educación, junto con las comunidades autónomas, desarrollen actuaciones de apoyo que permitan incidir en alguno de esos ámbitos en centros docentes que, por su situación, requieran una atención especial.

El Programa de Acompañamiento Escolar responde a la necesidad de mejorar los índices de éxito escolar en determinados centros de educación primaria y secundaria que reciben alumnos en situación de desventaja socioeducativa. Para conseguir esta mejora se pretende actuar sobre una parte de los alumnos de estos centros, en campos que se consideran esenciales para que las perspectivas escolares de estos alumnos aumenten. Se persigue con ello, también, incidir en la totalidad del centro, en la medida en que la actuación sobre determinados colectivos de alumnos puede mejorar el clima del centro y cambiar las expectativas sobre el futuro escolar de todos.

Para el planteamiento de este Programa se han tenido en cuenta las siguientes consideraciones:

– Los alumnos que se les detecta problemas de aprendizaje en los cursos de de educación primaria a partir de 3º curso, acumulan retraso al final de la educación primaria o en la educación secundaria obligatoria, necesitan un aumento del tiempo dedicado a las actividades escolares. Normalmente no tienen suficiente iniciativa ni autonomía para dedicar ese tiempo suplementario por sí mismos.

– En la educación primaria, salvo casos excepcionales, no se dan situaciones de las que se vienen llamando «rechazo escola», pero se inician procesos que llevarán a él. Y al empezar la educación secundaria se consolidan situaciones de «rechazo escolar», por lo que para evitar estas situaciones se debe mejorar la relación de los alumnos con el centro.

– La mejora de las expectativas que tienen los alumnos sobre sus propias capacidades y el centro sobre su alumnado tiene una influencia decisiva sobre sus perspectivas escolares. Es necesario contribuir a que estos alumnos obtengan resultados positivos al menos en una parte del currículo.

– La mejora de las perspectivas escolares requiere un desarrollo mayor de capacidades básicas. En particular, es esencial el trabajo asociado a la lectura y a la organización del trabajo y la adquisición de hábitos de estudio. Además, en general conviene incidir en la expresión escrita y la resolución de problemas.

– Es conveniente conseguir el mayor grado posible de implicación de las familias en el proceso educativo y mejorar la calidad de su relación con el centro. Para ello se debe alcanzar un compromiso con las familias de los alumnos acogidos al programa que facilite la participación de éstos en él y suponga la extensión de sus beneficios al ámbito de la participación de las familias en la formación de sus hijos.

– Las actividades que se realicen en el marco de este Programa deben formar parte de la actuación global del colegio o instituto. Para conseguirlo es imprescindible la implicación del centro, aceptando y procurando la participación, coordinando las actuaciones y colaborando en su organización, su desarrollo y su evaluación.

Para el buen desarrollo del programa se precisa la confluencia de las diferentes administraciones y en su caso, la colaboración de las corporaciones locales para la realización de actuaciones complementarias.

Desde el curso 2004-2005 se ha puesto en marcha este programa, extendiéndolo a un número mayor de centros en cursos posteriores, con las modificaciones derivadas de las valoraciones que se fueran haciendo.

2. A qui se dirige el Programa

El Programa está dirigido a los centros educativos entre cuyo alumnado haya una proporción significativa de alumnos en desventaja desde el punto de vista educativo, cuyas posibles causas pueden ser la de pertenencia a familias de bajo nivel cultural o económicamente desfavorecidas, situación en un entorno con escasez de recursos educativos, minorías étnicas, inmigrantes de lengua materna igual o diferente de la utilizada en el centro, etc.

En cada uno de estos centros se organizarán varios grupos de alumnos, según las dimensiones y la situación del centro, que trabajarán de modo simultáneo.

3. Desarrollo del Programa

1. Descripción del Programa

Programa destinat a millorar les perspectives escolars dels alumnes amb dificultats en els dos últims cicles d'educació primària o en els cursos d'educació secundària obligatòria, a través del treball o suport organitzat per a l'adquisició de destreses bàsiques, de la millora en l'hàbit lector i de la incorporació plena al ritme de treball ordinari i a les exigències de les diferents matèries.

2. Destinataris

En els centres d'educació primària els destinataris seran alumnes dels dos últims cicles seleccionats per l'equip de professors del centre i especialment el tutor, que presenten dificultats i problemes en l'aprenentatge, en particular quan estos tinguen a veure amb:

- El retard en el procés de maduració personal.
- Retard o deficiències en el procés d'aprenentatge de les àrees instrumentals bàsiques.
- Una pobra integració en el grup i en el centre.
- Absència d'hàbits de treball, escassetat de motivació per l'estudi, etc.

En els centres d'educació secundària els destinataris seran alumnes d'educació secundària obligatòria seleccionats per l'equip de professors del centre i especialment el tutor, que presenten dificultats i problemes en l'aprenentatge, en particular quan estos tinguen a veure amb:

- Deficiències en el procés d'aprenentatge de les àrees instrumentals bàsiques.
- Absència d'hàbits de treball, escassetat de motivació per l'estudi, etc.
- El retard en el procés de maduració personal.
- Una pobra integració en el grup i en el centre.

S'entén que, en general, els alumnes destinataris no poden rebre l'acompanyament i suport suficients en el seu familiar, encara que és possible aconseguir un compromís familiar explícit per a la participació en el programa.

3. Objectius

Potenciar l'aprenentatge i el rendiment escolar d'estos alumnes per mitjà de:

- L'adquisició d'hàbits d'organització i constància en el treball.
- L'alé a l'estudi, proposant formes de treball eficaç.
- La millora en habilitats i actituds associades a la lectura.
- Millorar la seua integració social, en el grup i en el centre.
- Facilitar la integració en el col·legi o institut.
- Afavorir la transició del col·legi a l'institut en el cas dels alumnes de 6t curs d'educació primària o de 1r curs d'educació secundària obligatòria.
- Assentar coneixements i destreses en les àrees instrumentals.

4. Desenrotllament

Els alumnes participants en el Programa acudiran al centre almenys durant quatre hores setmanals. En este temps tindran ocasió de llegir de manera guida i treballar les activitats proposades en classe. Els monitores o professors duran a terme les funcions de guia i orientació proporcionant, si és el cas, els materials adequats, resolent dubtes i ajudant en el desenrotllament d'actituds i hàbits d'organització del temps, planificació del treball, concentració i constància en la seua elaboració i qualitat en la realització i expressió dels resultats.

Seria molt desitjable que els monitores hagueren portat, o dugueren a terme activitats d'oci i esportives en el mateix col·legi o institut, de manera que tals activitats afavoriren la motivació i la implicació de l'alumnat que requerix el suport del monitor acompañant. De la mateixa manera, seria aconsellable que durant estes hores la biblioteca escolar romanga oberta i a disposició dels alumnes, tant si participen en el programa com si no ho fan.

La col·laboració amb l'Ajuntament en què estiga ubicat el centre pot facilitar la posada en marxa del programa, contribuir al seu desenrotllament i integrar-lo en el conjunt d'accions de caràcter educatiu que es donen en l'àmbit local. D'acord amb això, es procurarà la firma de convenis amb les corporacions locals disposades a això i que puguen contribuir d'una manera o altra a l'èxit del programa en cada centre.

5. Modalitats

El Programa es desenrotllarà en dos modalitats diferents, que es descriuen a continuació. Quan les circumstàncies del centre ho aconsellen,

Programa destinado a mejorar las perspectivas escolares de los alumnos con dificultades en los dos últimos ciclos de educación primaria o en los cursos de educación secundaria obligatoria, a través del trabajo o apoyo organizado para la adquisición de destrezas básicas, de la mejora en el hábito lector y de la incorporación plena al ritmo de trabajo ordinario y a las exigencias de las diferentes materias.

2. Destinatarios

En los centros de educación primaria los destinatarios serán alumnos de los dos últimos ciclos seleccionados por el equipo de profesores del centro y especialmente el tutor, que presenten dificultades y problemas en el aprendizaje, en particular cuando éstos tengan que ver con:

- El retraso en el proceso de maduración personal.
- Retraso o deficiencias en el proceso de aprendizaje de las áreas instrumentales básicas.
- Una pobre integración en el grupo y en el centro.
- Ausencia de hábitos de trabajo, escasez de motivación por el estudio, etc.

En los centros de educación secundaria los destinatarios serán alumnos de la educación secundaria obligatoria seleccionados por el equipo de profesores del centro y especialmente el tutor, que presenten dificultades y problemas en el aprendizaje, en particular cuando éstos tengan que ver con:

- Deficiencias en el proceso de aprendizaje de las áreas instrumentales básicas.
- Ausencia de hábitos de trabajo, escasez de motivación por el estudio, etc.
- El retraso en el proceso de maduración personal.
- Una pobre integración en el grupo y en el centro.

Se entiende que, en general, los alumnos destinatarios no pueden recibir el acompañamiento y apoyo suficientes en el seno familiar, aunque es posible alcanzar un compromiso familiar explícito para la participación en el programa.

3. Objetivos

Potenciar el aprendizaje y el rendimiento escolar de estos alumnos mediante:

- La adquisición de hábitos de organización y constancia en el trabajo.
- El aliento al estudio, proponiendo formas de trabajo eficaces.
- La mejora en habilidades y actitudes asociadas a la lectura.
- Mejorar su integración social, en el grupo y en el centro.
- Facilitar la integración en el colegio o instituto.
- Favorecer la transición del colegio al instituto en el caso de los alumnos de 6º curso de educación primaria o de 1º curso de educación secundaria obligatoria.
- Asentar conocimientos y destrezas en las áreas instrumentales.

4. Desarrollo

Los alumnos participantes en el Programa acudirán al centro al menos durante cuatro horas semanales. En este tiempo tendrán ocasión de leer de manera guida y trabajar las actividades propuestas en clase. Los monitores o profesores llevarán a cabo las funciones de guía y orientación proporcionando, en su caso, los materiales adecuados, resolviendo dudas y ayudando en el desarrollo de actitudes y hábitos de organización del tiempo, planificación del trabajo, concentración y constancia en su elaboración y calidad en la realización y expresión de los resultados.

Sería muy deseable que los monitores hubieran llevado, o llevaran a cabo actividades de ocio y deportivas en el mismo colegio o instituto, de forma que tales actividades favorecieran la motivación y la implicación del alumnado que requiere el apoyo del monitor acompañante. Del mismo modo, sería aconsejable que durante estas horas la biblioteca escolar permanezca abierta y a disposición de los alumnos, tanto si participan en el programa como si no lo hacen.

La colaboración con el Ayuntamiento en el que esté ubicado el centro puede facilitar la puesta en marcha del programa, contribuir a su desarrollo e integrarlo en el conjunto de acciones de carácter educativo que se dan en el ámbito local. De acuerdo con ello, se procurará la firma de convenios con las corporaciones locales dispuestas a ello y que puedan contribuir de uno u otro modo al éxito del programa en cada centro.

5. Modalidades

El Programa se desarrollará en dos modalidades diferentes, que se describen a continuación. Cuando las circunstancias del centro lo acon-

podrà implantar-se de manera que incorpore conjuntament les figures de suport que es descriuen per a cada una de les modalitats.

Modalitat A

Es pretén amb esta modalitat aprofitar l'experiència i el coneixement dels alumnes més preparats d'etapes posteriors per a ajudar l'alumnat de primària o de secundària amb més dificultats, assistint-lo en les seues tasques escolars i, si és el cas, recolzant-lo en la integració al centre.

1. L'acompanyament el realitzaran monitors acompañants, que seran preferentment estudiants (exalumnes, estudiants universitaris,...) Seran seleccionats per la seua maduresa i sentit de la responsabilitat, però sobretot per la seua capacitat per a connectar bé amb els xics d'entre 8 i 16 anys, de manera que estos els vegeu com a companys majors que es preocupen per les seues necessitats i no com a professors o personal del col·legi. Els monitors acompañants han de ser seleccionats pel centre. En els casos en què no siga possible comptar amb este perfil de monitors se seleccionarà altres persones la formació i maduresa dels quals faça possible complir amb les finalitats del programa.

2. Cada monitor acompañant treballarà amb un grup d'entre cinc i deu alumnes en un espai adequat dins del mateix centre. L'alumnat rebrà dos o quatre sessions d'acompanyament per setmana, d'acord amb l'organització que es decidís en el centre.

3. El centre educatiu anomenarà un professor coordinador del Programa, amb les funcions següents:

- Responsabilitzar-se directament del funcionament del Programa, sense perjudicar que l'equip directiu siga el responsable principal.
- Marcar les pautas i assegurar la coherència en el treball dels monitors acompañants.
- Actuar d'enllaç entre els tutors i els monitors.
- Assegurar la integració del programa en el funcionament ordinari del centre.

4. Els monitors acompañants hauran de disposar de material didàctic apropiat a les necessitats estos alumnes, en especial, l'orientat a l'adquisició de tècniques d'estudi.

5. En els centres d'educació primària la funció dels monitors acompañants no és de cap manera la de substituir els professors i tutors, ni la de duplicar les ensenyances o funcions d'estos, sinó la de completar el treball d'aquells ajudant individualment a l'alumnat a resoldre les dificultats de distint tipus que puga tindre en el col·legi. Així, amb els seus consells de veterà, pot ajudar-lo a:

- Planificar i ordenar el seu treball escolar.
- Adquirir hàbits i tècniques d'estudi eficaç.
- Posar-se al dia en la marxa de les classes.
- Millorar els aprenentatges bàsics.
- Ajudar-lo a resoldre adequadament conflictes que puga tindre amb altres alumnes o amb els seus professors.

En els centres d'educació secundària la funció dels mentors o monitors acompañants és la de completar el treball dels professors i tutors recolzant individualment a l'alumnat a resoldre les dificultats de distint tipus que puga tindre en l'institut. En particular, pot ajudar-lo a:

- Animar i estimular l'hàbit lector.
- Planificar i ordenar el treball escolar.
- Adquirir hàbits i tècniques d'estudi eficaç.
- Posar-se al dia en la marxa de les classes.
- Millorar els aprenentatges bàsics.
- Enfrontar-se de manera constructiva a la resolució dels conflictes amb altres alumnes o amb professors.

Modalitat B

L'acompanyament i suport el duen a terme diversos professors del propi centre que, a més de les funcions anteriors, contribuïxen a reforçar als alumnes els aprenentatges no aconseguits en classe i a revisar continguts no prou apresos.

Un dels professors participants actuarà també com a coordinador, amb les mateixes funcions que en la modalitat A.

6. Compromisos del centre

L'eficàcia del Programa depèn, en gran manera, de la seua integració en el funcionament del centre. Ha de passar a formar part dels recursos amb què compta el centre per a fer front als problemes d'apre-

sejen, podrà implantarse de manera que incorpore conjuntamente las figuras de apoyo que se describen para cada una de las modalidades.

Modalidad A

Se pretende con esta modalidad aprovechar la experiencia y el conocimiento de los alumnos más preparados de etapas posteriores para ayudar al alumnado de primaria o de secundaria con más dificultades, asistiéndole en sus tareas escolares y, en su caso, apoyándole en la integración al centro.

1. El acompañamiento lo realizarán monitores acompañantes, que serán preferentemente estudiantes (ex alumnos, estudiantes universitarios,...) Serán seleccionados por su madurez y sentido de la responsabilidad, pero sobre todo por su capacidad para conectar bien con los chicos de entre 8 y 16 años, de forma que éstos los vean como compañeros mayores que se preocupan por sus necesidades y no como profesores o personal del colegio. Los monitores acompañantes deben ser seleccionados por el centro. En los casos en los que no sea posible contar con este perfil de monitores se seleccionará a otras personas cuya formación y madurez haga posible cumplir con las finalidades del programa.

2. Cada monitor acompañante trabajará con un grupo de entre cinco y diez alumnos en un espacio adecuado dentro del mismo centro. El alumnado recibirá dos o cuatro sesiones de acompañamiento por semana, de acuerdo con la organización que se decida en el centro.

3. El centro educativo nombrará un profesor coordinador del Programa, con las siguientes funciones:

- Responsabilizarse directamente del funcionamiento del Programa, sin perjuicio de que el equipo directivo sea el responsable principal.
- Marcar las pautas y asegurar la coherencia en el trabajo de los monitores acompañantes.
- Actuar de enlace entre los tutores y los monitores.
- Asegurar la integración del programa en el funcionamiento ordinario del centro.

4. Los monitores acompañantes deberán disponer de material didáctico apropiado a las necesidades de estos alumnos, en especial, el orientado a la adquisición de técnicas de estudio.

5. En los centros de educación primaria la función de los monitores acompañantes no es en modo alguno la de sustituir a los profesores y tutores, ni la de duplicar las enseñanzas o funciones de los mismos, sino la de completar el trabajo de aquellos ayudando individualmente al alumnado a resolver las dificultades de distinto tipo que pueda tener en el colegio. Así, con sus consejos de veterano, puede ayudarle a:

- Planificar y ordenar su trabajo escolar.
- Adquirir hábitos y técnicas de estudio eficaz.
- Ponerse al día en la marcha de las clases.
- Mejorar los aprendizajes básicos.
- Ayudarle a resolver adecuadamente conflictos que pueda tener con otros alumnos o con sus profesores.

En los centros de educación secundaria la función de los mentores o monitores acompañantes es la de completar el trabajo de los profesores y tutores apoyando individualmente al alumnado a resolver las dificultades de distinto tipo que pueda tener en el instituto. En particular, puede ayudarle a:

- Animar y estimular el hábito lector.
- Planificar y ordenar el trabajo escolar.
- Adquirir hábitos y técnicas de estudio eficaces.
- Ponerse al día en la marcha de las clases.
- Mejorar los aprendizajes básicos.
- Enfrentarse de manera constructiva a la resolución de los conflictos con otros alumnos o con profesores.

Modalidad B

El acompañamiento y apoyo lo llevan a cabo varios profesores del propio centro que, además de las funciones anteriores, contribuyen a reforzar a los alumnos los aprendizajes no alcanzados en clase y a revisar contenidos no suficientemente aprendidos.

Uno de los profesores participantes actuará también como coordinador, con las mismas funciones que en la modalidad A.

6. Compromisos del centro

La eficacia del Programa depende, en buena medida, de su integración en el funcionamiento del centro. Debe pasar a formar parte de los recursos con los que cuenta el centro para hacer frente a los problemas

nentatge d'una part dels alumnes. És necessari, per tant, la participació voluntària i el compromís del Claustre, que ha de facilitar el seu funcionament i col·laborar en la seua organització i en la seua valoració. L'equip directiu, directament i a través del professor coordinador, s'ha de responsabilitzar del seu funcionament. Entre altres exigències, açò porta amb si:

- a) Contribuir a l'organització i a la integració del Programa en el funcionament del centre.
- b) Dur a terme la selecció dels alumnes participants, d'acord amb els criteris exposats i negociar amb les famílies la dita participació.
- c) Seleccionar els monitors o proposar els professors que es faran càrrec de les activitats del Programa.
- d) Col·laborar en la valoració dels resultats.

La participació del col·legi o institut en el Programa no ha de suposar l'increment significatiu dels procediments administratius ni un augment del gasto que haja de finançar-se amb els seus actuals fons per a gastos de funcionament.

7. Compromís de la família

El bon funcionament del programa i la seua eficàcia a mitjà termini requerix l'acord actiu de les famílies dels alumnes participants. Es pretén millorar també la relació de la família amb el centre i la seua implicació en les activitats escolars dels alumnes. El compromís de la família deu:

- a) Recolzar l'assistència dels alumnes a les activitats del Programa.
- b) Fer més visible, davant de l'alumne, l'interés per la seua evolució escolar.
- c) Millorar, en quantitat i en qualitat, la relació amb el centre, adquirint el compromís d'assistir a les reunions i cites individuals que es convoquen.

8. Evolució del Programa

Quan s'inicia un Programa en un centre, és desitjable una duració de diversos cursos, de manera que el seu abast es vaja estenent a un número progressivament major de centres.

Si algun centre inicia el Programa en el segon o tercer trimestre d'un curs, per a garantir l'eficàcia d'este haurà de prolongar la participació en el Programa durant diversos cursos. És convenient que tant els centres com les administracions adquirisquen el compromís de mantindre el Programa durant almenys dos cursos.

4. Compromisos de l'Administració educativa amb el centre

L'Administració educativa adquirix els següents compromisos enfront dels centres participants:

- a) Aportar els recursos econòmics necessaris per a l'aplicació del Programa.
- b) Proporcionar la formació necessària als monitors acompañants, professors i coordinadors dels centres.
- c) Proporcionar els materials adequats per a la posada en marxa del Programa.
- d) Mantindre una estructura de suport als centres que facilite la resolució dels problemes d'organització o d'una altra índole relacionats amb el Programa.
- e) Facilitar els instruments per a la valoració dels resultats del Programa.

5. Procés de valoració

Es realitzarà la valoració del Programa a partir dels resultats escolars dels alumnes i d'enquestes breus als tutores i equips de professors sobre el progrés de l'alumne en la seua autoestima, integració social, etc., al monitor i a l'alumne sobre la millora d'este últim en satisfacció personal, confiança en si mateix, relació amb els companys, amb els professors, etc. Així mateix, es demanarà l'opinió de les famílies sobre la seua satisfacció amb el Programa i la seua percepció sobre l'evolució escolar dels alumnes.

Els indicadors d'avaluació faran referència als objectius i actuacions assenyalats.

— Respecte als alumnes serviran per a mesurar la millora en la situació acadèmica i en l'aprendizatge dels alumnes participants: nombre de matèries superades, nombre d'alumnes que passen al curs següent, millora en l'actitud, índex d'assistència a classe i a les sessions d'acom-

de aprendizaje de una parte de los alumnos. Es necesario, por tanto, la participación voluntaria y el compromiso del Claustro, que ha de facilitar su funcionamiento y colaborar en su organización y en su valoración. El equipo directivo, directamente y a través del profesor coordinador, se debe responsabilizar de su funcionamiento. Entre otras exigencias, esto lleva consigo:

- a) Contribuir a la organización y a la integración del Programa en el funcionamiento del centro.
- b) Llevar a cabo la selección de los alumnos participantes, de acuerdo con los criterios expuestos y negociar con las familias dicha participación.
- c) Seleccionar a los monitores o proponer los profesores que se harán cargo de las actividades del Programa.
- d) Colaborar en la valoración de los resultados.

La participación del colegio o instituto en el Programa no debe suponer el incremento significativo de los procedimientos administrativos ni un aumento del gasto que deba finanziarse con sus actuales fondos para gastos de funcionamiento.

7. Compromiso de la familia

El buen funcionamiento del programa y su eficacia a medio plazo requiere el acuerdo activo de las familias de los alumnos participantes. Se pretende mejorar también la relación de la familia con el centro y su implicación en las actividades escolares de los alumnos. El compromiso de la familia debe:

- a) Apoyar la asistencia de los alumnos a las actividades del Programa.
- b) Hacer más visible, ante el alumno, el interés por su evolución escolar.
- c) Mejorar, en cantidad y en calidad, la relación con el centro, adquiriendo el compromiso de asistir a las reuniones y citas individuales que se convoquen.

8. Evolución del Programa

Cuando se inicia un Programa en un centro, es deseable una duración de varios cursos, de modo que su alcance se vaya extendiendo a un número progresivamente mayor de centros.

Si algún centro inicia el Programa en el segundo o tercer trimestre de un curso, para garantizar la eficacia del mismo deberá prolongar la participación en el Programa durante varios cursos. Es conveniente que tanto los centros como las administraciones adquieran el compromiso de mantener el Programa durante al menos dos cursos.

4. Compromisos de la Administración educativa con el centro

La Administración educativa adquiere los siguientes compromisos frente a los centros participantes:

- a) Aportar los recursos económicos necesarios para la aplicación del Programa.
- b) Proporcionar la formación necesaria a los monitores acompañantes, profesores y coordinadores de los centros.
- c) Proporcionar los materiales adecuados para la puesta en marcha del Programa.
- d) Mantener una estructura de apoyo a los centros que facilite la resolución de los problemas de organización o de otra índole relacionados con el Programa.
- e) Facilitar los instrumentos para la valoración de los resultados del Programa.

5. Proceso de valoración

Se realizará la valoración del Programa a partir de los resultados escolares de los alumnos y de encuestas breves a los tutores y equipos de profesores sobre el progreso del alumno en su autoestima, integración social, etc., al monitor y al alumno sobre la mejora de este último en satisfacción personal, confianza en sí mismo, relación con los compañeros, con los profesores, etc. Asimismo, se recabará la opinión de las familias sobre su satisfacción con el Programa y su percepción sobre la evolución escolar de los alumnos.

Los indicadores de evaluación harán referencia a los objetivos y actuaciones señalados.

— Respecto a los alumnos servirán para medir la mejora en la situación académica y en el aprendizaje de los alumnos participantes: número de materias superadas, número de alumnos que pasan al curso siguiente, mejora en la actitud, índice de asistencia a clase y a las sesiones de

panyament, percentatge de classes a què acudix amb el treball realitzat, etc. Així mateix servirà per a mesurar el grau d'autoestima i confiança en si mateix d'estos alumnes i la seua relació amb els professors i companys.

– Respecte als mentors o monitors d'acompanyament i a la coordinació del Programa servirà per a mesurar el grau de satisfacció dels alumnes amb el seu monitor i amb les activitats que els proposa, relació dels monitors amb el tutor i els equips de professors i la integració del programa en les activitats quotidianes del centre.

Programa de Suport i Reforç

1. Justificació

La qualitat del sistema educatiu es reflectix en gran manera en els resultats que obtenen els alumnes en les etapes obligatòries i en l'eficàcia de les accions dirigides a compensar les diferències de partida, aconseguint que els alumnes que es mouen en pitjors condicions ambientals arriben a aconseguir resultats satisfactoris. Els èxits dels alumnes en el sistema educatiu espanyol no són globalment satisfactoris en la mesura que les taxes de titulació estan allunyades de les desitjables i el nivell d'abandó del sistema és alt. Però analitzades les xifres en zones o en centres concrets els resultats són inclús menys satisfactoris. Per això, en el context de les mesures que han d'adoptar totes les administracions educatives per a disminuir el fracàs escolar, és necessari centrar l'atenció sobre aquelles situacions que contribuïxen a augmentar les seues xifres i que, en la mesura que es concentren en determinats col·lectius socials o zones geogràfiques, fan més injust el sistema.

Independentment de les mesures que s'adopten amb caràcter general per a la millora dels resultats acadèmics en l'educació secundària, convé que les administracions educatives atenguen de manera prioritària aquelles situacions en què els problemes són majors i on les mesures generals no són prou eficaç.

Alguns centres de secundària, per la seua ubicació i per l'estructura de la distribució escolar de la zona, reben entre els seus alumnes una proporció significativa de xiquets i joves pertanyents a entorns culturals i socials que porten amb si un clar desavantatge des del punt de vista educatiu. Es mesclen en la població d'origen dels alumnes un conjunt ampli de factors, com ara el baix nivell de formació en les famílies, el desconeixement del sistema educatiu o la falta d'expectatives econòmiques i laborals. I ben sovint, s'afügen a ells altres circumstàncies que també generen dificultats per als centres, com el desconeixement de la llengua d'aprenentatge, l'escassa integració social o l'escolarització prèvia curta o de baixa qualitat.

Estos problemes es donen a vegades perquè el col·lectiu d'alumnes incorpora a grups clarament delimitats i amb carencies més o menys homogènies (immigrants provinents de determinats països, gitanos, etc.), però ben sovint l'heterogeneïtat de l'alumnat fa que els problemes no sols siguin importants, sinó també diferents d'uns col·lectius a altres dins del mateix centre.

En tot cas, en estos centres en què les perspectives educatives d'una proporció important dels alumnes són molt baixes, la situació entra sovint en una espiral de deteriorament en què té molt a veure el baix nivell d'expectatives de tota la comunitat escolar. Es dóna llavors la sensació generalitzada, entre els professors i equips directius, que no és possible modificar eixes expectatives amb els mitjans amb què es compete, que no es pot esperar de les famílies el suport mínim imprescindible. Es creu percebre, a més, un escàs suport per part de l'Administració que genera una sensació de desemparament. S'entra a vegades en un funcionament «de supervivència» que no fa fàcil enfrontar-se a la situació per a tractar de millorar-la.

Per a trencar amb esta forma de funcionar és necessari proporcionar als centres algun suport que permeta trencar amb la situació i que faça possible un replantejament de les estratègies que utilitzen per a atendre determinats alumnes, que augmenta les expectatives d'èxit escolar, que reforce els instruments amb què compten per a atendre la diversitat i per a enfrontar-se als problemes d'aprenentatge i, en definitiva, que inicie el procés de millora dels resultats acadèmics dels alumnes. La millora en tots estos aspectes tindrà, al seu torn, l'efecte de millorar el clima

acompanyamiento, porcentaje de clases a las que acude con el trabajo realizado, etc. Asimismo servirá para medir el grado de autoestima y confianza en sí mismo de estos alumnos y su relación con los profesores y compañeros.

– Respecto a los mentores o monitores de acompañamiento y a la coordinación del Programa servirá para medir el grado de satisfacción de los alumnos con su monitor y con las actividades que les propone, relación de los monitores con el tutor y los equipos de profesores y la integración del programa en las actividades cotidianas del centro.

Programa de Apoyo y Refuerzo

1. Justificación

La calidad del sistema educativo se refleja en gran medida en los resultados que obtienen los alumnos en las etapas obligatorias y en la eficacia de las acciones dirigidas a compensar las diferencias de partida, logrando que los alumnos que se mueven en peores condiciones ambientales lleguen a conseguir resultados satisfactorios. Los logros de los alumnos en el sistema educativo español no son globalmente satisfactorios en la medida en que las tasas de titulación están alejadas de las deseables y el nivel de abandono del sistema es alto. Pero analizadas las cifras en zonas o en centros concretos los resultados son aun menos satisfactorios. Por ello, en el contexto de las medidas que deben adoptar todas las administraciones educativas para disminuir el fracaso escolar, es necesario centrar la atención sobre aquellas situaciones que contribuyen a aumentar sus cifras y que, en la medida en que se concentran en determinados colectivos sociales o zonas geográficas, hacen más injusto el sistema.

Independentemente de las medidas que se adopten con carácter general para la mejora de los resultados académicos en la educación secundaria, conviene que las administraciones educativas atiendan de manera prioritaria aquellas situaciones en las que los problemas son mayores y donde las medidas generales no son suficientemente eficaces.

Algunos centros de secundaria, por su ubicación y por la estructura de la distribución escolar de la zona, reciben entre sus alumnos a una proporción significativa de niños y jóvenes pertenecientes a entornos culturales y sociales que llevan consigo una clara desventaja desde el punto de vista educativo. Se mezclan en la población de origen de los alumnos un conjunto amplio de factores, tales como el bajo nivel de formación en las familias, el desconocimiento del sistema educativo o la falta de expectativas económicas y laborales. Y con frecuencia, se añaden a ellos otras circunstancias que también generan dificultades para los centros, como el desconocimiento de la lengua de aprendizaje, la escasa integración social o la escolarización previa corta o de baja calidad.

Estos problemas se dan a veces porque el colectivo de alumnos incorpora a grupos claramente delimitados y con carencias más o menos homogéneas (inmigrantes provenientes de determinados países, gitanos, etc.), pero con frecuencia la heterogeneidad del alumnado hace que los problemas no sólo sean importantes, sino también diferentes de unos colectivos a otros dentro del mismo centro.

En todo caso, en estos centros en los que las perspectivas educativas de una proporción importante de los alumnos son muy bajas, la situación entra a menudo en una espiral de deterioro en la que tiene mucho que ver el bajo nivel de expectativas de toda la comunidad escolar. Se da entonces la sensación generalizada, entre los profesores y equipos directivos, de que no es posible modificar esas expectativas con los medios con los que se cuenta, de que no se puede esperar de las familias el apoyo mínimo imprescindible. Se cree percibir, además, un escaso apoyo por parte de la Administración que genera una sensación de desamparo. Se entra a veces en un funcionamiento «de supervivencia» que no hace fácil enfrentarse a la situación para tratar de mejorarlala.

Para romper con esta forma de funcionar es necesario proporcionar a los centros algún apoyo que permita romper con la situación y que haga posible un replanteamiento de las estrategias que utilizan para atender a determinados alumnos, que aumenta las expectativas de éxito escolar, que refuerce los instrumentos con que cuentan para atender la diversidad y para enfrentarse a los problemas de aprendizaje y, en definitiva, que inicie el proceso de mejora de los resultados académicos de los alumnos. La mejora en todos estos aspectos tendrá, a su vez, el

general del centre i canviar també les expectatives dels alumnes que, inclús no tenint problemes de retard escolar, poden veure's arrossegats a uns resultats pitjors dels que són capaços d'obtindre.

Es tracta, amb este Programa, d'afrontar la situació dels centres que reben un alumnat amb què els recursos ordinaris es mostren insuficients i per als que l'organització i funcionament habituals són ineficacis, encara que els professionals que treballen en ells ho fan amb dedicació i professionalitat. És necessari, en estos casos, establir mecanismes de compensació que permeten a estos centres, que tenen més necessitats, comptar amb més recursos i establir nous procediments d'organització i funcionament que facen possible enfocar-se a elles.

Però les característiques dels centres que reben molts alumnes en situació de desavantatge educatiu no és de cap manera homogènia. En primer lloc perquè són molts els factors que contribueixen a generar eixe desavantatge, associat a vegades a variables generals, de tipus ambiental, social, econòmic, cultural o lingüístic, i altres a l'acumulació d'alumnes que presenten característiques personals o familiars que contribueixen a produir eixe desavantatge. Per a enfocar-se a esta multiplicitat de factors és necessari posar en marxa un Programa que permeta també una varietat de solucions, facilitant així l'adequació de les mesures proposades a les necessitats cada centre.

La finalitat d'este Programa és la millora dels resultats de cada un dels centres a què s'aplica a través d'un conjunt d'actuacions que contribuïsquen conjuntament a la millora en la quantitat i qualitat dels aprenentatges, en la relació dels alumnes amb el centre, en la participació de les famílies i en les possibilitats educatives de l'entorn del centre. Per a aconseguir este objectiu es persegueix un canvi global en el mode de funcionar del centre junt amb el suport específic a alguns col·lectius d'alumnes. Les accions que s'arrepleguen requerixen una aportació suplementària de recursos, al mateix temps que propicien una sèrie de canvis interns que poden afavorir noves estratègies per a enfocar una situació educativa difícil.

Es pretén intervinde en els tres àmbits que, segons tots els estudis, inciden de manera important en la capacitat dels centres per a millorar els resultats de tots els seus alumnes i, en particular, dels alumnes en clar desavantatge escolar. Estos tres àmbits són:

– El propi centre, a través de canvis en la seua organització i funcionament així com en els procediments i recursos amb què compta per a organitzar la resposta educativa de tots els seus alumnes.

– Les famílies, fonamentalment en el que afecta la seua relació amb el centre i el suport que es presta des d'elles als alumnes.

– L'entorn del centre, incrementant l'oferta de caràcter educatiu no escolar.

Els problemes que es pretén abordar s'originen en gran manera en l'educació primària, i ha d'actuar-se en ella per a previndre. No obstant això es manifesten amb més força en els centres de secundària i especialment en l'educació secundària obligatòria, etapa en què se centren les actuacions d'este Programa. No obstant això, la seua soluciò passa sovint per actuacions conjuntes amb els centres de primària que acullen els xiquets que després s'incorporaran al de secundària.

És este un projecte que es planteja amb l'ànim d'estendre's a un número creixent de centres, en la medida que es veja que és eficaç, i amb les modificacions que es consideren oportunes a la vista dels resultats de les valoracions que es vagen fent al llarg i al final del seu desenvolupament. És essencial, per tant, realitzar eixa valoració de la manera més ajustada possible, de forma que totes les Administracions participants puguen prendre les decisions adequades sobre el mode de continuar el projecte en el futur.

2. A qui es dirigix el Programa

Les actuacions de suport es dirigixen a centres públics d'educació secundària que reben molts alumnes en situació de desavantatge educatiu. La participació de cada centre va associada al compromís de col·laboració de la Conselleria d'Educació de la seua comunitat autònoma. L'administració educativa i els centres adquirixen un compromís mutu de permanència en el Programa durant tres o quatre anys.

Conviene una distribució dels centres que arrepleguen instituts amb diferent composició de l'alumnat, de modo tal que permeta valorar en quins casos funciona cada una de les línies d'actuació posades en marxa.

efecto de mejorar el clima general del centro y cambiar también las expectativas de los alumnos que, aun no teniendo problemas de retraso escolar, pueden verse arrastrados a unos resultados peores de los que son capaces de obtener.

Se trata, con este Programa, de afrontar la situación de los centros que reciben un alumnado con el que los recursos ordinarios se muestran insuficientes y para los que la organización y funcionamiento habituales son ineficaces, aun cuando los profesionales que trabajan en ellos lo hacen con dedicación y profesionalidad. Es necesario, en estos casos, establecer mecanismos de compensación que permitan a estos centros, que tienen más necesidades, contar con más recursos y establecer nuevos procedimientos de organización y funcionamiento que hagan posible enfrentarse a ellas.

Pero las características de los centros que reciben muchos alumnos en situación de desventaja educativa no es en modo alguno homogénea. En primer lugar porque son muchos los factores que contribuyen a generar esa desventaja, asociada a veces a variables generales, de tipo ambiental, social, económico, cultural o lingüístico, y otras a la acumulación de alumnos que presentan características personales o familiares que contribuyen a producir esa desventaja. Para enfrentarse a esta multiplicidad de factores es necesario poner en marcha un Programa que permita también una variedad de soluciones, facilitando así la adecuación de las medidas propuestas a las necesidades de cada centro.

La finalidad de este Programa es la mejora de los resultados de cada uno de los centros a los que se aplica a través de un conjunto de actuaciones que contribuyan conjuntamente a la mejora en la cantidad y calidad de los aprendizajes, en la relación de los alumnos con el centro, en la participación de las familias y en las posibilidades educativas del entorno del centro. Para alcanzar este objetivo se persigue un cambio global en el modo de funcionar del centro junto con el apoyo específico a algunos colectivos de alumnos. Las acciones que se recogen requieren una aportación suplementaria de recursos, a la vez que propician una serie de cambios internos que pueden favorecer nuevas estrategias para afrontar una situación educativa difícil.

Se pretende intervenir en los tres ámbitos que, según todos los estudios, inciden de manera importante en la capacidad de los centros para mejorar los resultados de todos sus alumnos y, en particular, de los alumnos en clara desventaja escolar. Estos tres ámbitos son:

– El propio centro, a través de cambios en su organización y funcionamiento así como en los procedimientos y recursos con los que cuenta para organizar la respuesta educativa de todos sus alumnos.

– Las familias, fundamentalmente en lo que atañe a su relación con el centro y el apoyo que se presta desde ellas a los alumnos.

– El entorno del centro, incrementando la oferta de carácter educativo no escolar.

Los problemas que se pretende abordar se originan en buena medida en la educación primaria, y debe actuarse en ella para prevenirlas. Sin embargo se manifiestan con más fuerza en los centros de secundaria y especialmente en la educación secundaria obligatoria, etapa en la que se centran las actuaciones de este Programa. No obstante, su solución pasa a menudo por actuaciones conjuntas con los centros de primaria que acogen a los niños que después se incorporarán al de secundaria.

Es éste un proyecto que se plantea con el ánimo de extenderse a un número creciente de centros, en la medida en que se vea que es eficaz, y con las modificaciones que se consideren oportunas a la vista de los resultados de las valoraciones que se vayan haciendo a lo largo y al final de su desarrollo. Es esencial, por tanto, realizar esa valoración de la manera más ajustada posible, de forma que todas las Administraciones participantes puedan tomar las decisiones adecuadas sobre el modo de continuar el proyecto en el futuro.

2. A qui se dirige el Programa

Las actuaciones de apoyo se dirigen a centros públicos de educación secundaria que reciben muchos alumnos en situación de desventaja educativa. La participación de cada centro va asociada al compromiso de colaboración de la Consejería de Educación de su comunidad autónoma. La administración educativa y los centros adquieren un compromiso mutuo de permanencia en el Programa durante tres o cuatro años.

Conviene una distribución de los centros que recoja institutos con diferente composición del alumnado, de modo tal que permita valorar en qué casos funciona cada una de las líneas de actuación puestas en marcha.

El procediment de selecció dels centres més desitjable és la convocatòria pública, d'acord amb les bases que es determinen. Els instituts podrien participar en esta convocatòria per mitjà de la presentació d'un projecte en què la informació més rellevant hauria de ser:

- Descripció de la situació i els resultats educatius del centre.
- Descripció de les característiques socioculturals de l'alumnat.
- Indicació de les mesures posades en marxa per a tractar de millorar els resultats i descripció de les dificultades trobades.
- Grau de compromís dels membres del Claustre per a la participació en el Programa.
- Primera proposta de les línies d'actuació concretes que s'inclourien al centre.
- Compromís de suport, si n'hi ha, de l'Ajuntament o d'organitzacions locals en el funcionament d'alguns de les línies d'actuació.
- Participació, si és el cas, dels col·legis d'educació primària que aporten alumnes a l'Institut.

La selecció es realitzaria atenent a criteris relacionats amb els objectius del Programa. No obstant això, inclús sent desitjable el concurs públic, pot ser aconsejable que les propostes de centres participants partisquen de les pròpies conselleries d'Educació de les comunitats autònombes

Una vegada seleccionat el centre, pel procediment que finalment es determine, es procedirà a concretar amb la comunitat autònoma i amb el propi centre els detalls de la participació i els recursos necessaris.

3. Característiques de la participació dels centres en el programa

L'Institut participarà de forma voluntària, adquirint el compromís de millorar els resultats dels seus alumnes i rebent una sèrie de recursos afegits als que té assignats per part de l'Administració de què depén. La participació d'un centre en el Programa exigeix la intervenció en els tres àmbits indicats abans: funcionament i atenció directa a l'alumnat, relació amb les famílies i millora de l'entorn educatiu. El centre actuarà d'una banda amb un replantejament de les seues formes d'organització i funcionament i, d'una altra, a través d'un conjunt de línies d'actuació específiques.

4. Canvis en l'organització i funcionament del centre

L'Istitut haurà de comprometre's a introduir canvis en la seua organització que incloguen, almenys:

- La modificació de les estratègies d'atenció a la diversitat.
- L'establiment de nous procediments de coordinació horitzontal.
- La utilització de nous protocols de relació amb les famílies.

En la medida que estos canvis dependen de la situación de partida, de la normativa autonómica i de las características de la plantilla, será el propio centro el que proponga estas modificaciones. No obstant això, las administraciones pondrán a disposición de los centros algunos modelos para que los centros puedan realizar estos cambios organizativos.

Per a la posada en práctica dels canvis associats a l'atenció a la diversitat, el centre comptarà amb hores de professor destinades a reforçar l'atenció en les matèries instrumentals, incrementant els desplegues i augmentant les activitats de refuerzo.

En cada centre la responsabilitat de l'execució del Programa és de l'equip directiu. No obstant això, per a evitar una sobrecàrrega dels seus membres, es comptarà amb un professor responsable del programa que col·labore en l'organització, el seguiment i l'avaluació del Programa.

5. Possibles línies d'actuació

Per a facilitar que el centre puga actuar en els tres àmbits es plantejen una sèrie de línies d'actuació destinades a cada un d'ells. D'entre elles, haurà de seleccionar almenys dos/tres de les d'atenció directa als alumnes, i almenys, una relacionada amb les famílies i una altra relacionada amb l'entorn. D'entre les múltiples línies d'actuació que es poden desenvolupar en els tres àmbits es presenten a continuació les següents:

Atenció directa als alumnes:

- Transició primària-secundària
- Desenrotllament de capacitats

El procedimiento de selección de los centros más deseable es la convocatoria pública, de acuerdo con las bases que se determinen. Los institutos podrían participar en esta convocatoria mediante la presentación de un proyecto en el que la información más relevante debería ser:

- Descripción de la situación y los resultados educativos del centro.
- Descripción de las características socioculturales del alumnado.
- Indicación de las medidas puestas en marcha para tratar de mejorar los resultados y descripción de las dificultades encontradas.
- Grado de compromiso de los miembros del Claustro para la participación en el Programa.
- Primera propuesta de las líneas de actuación concretas que se incorporarían al centro.
- Compromiso de apoyo, si lo hay, del Ayuntamiento o de organizaciones locales en el funcionamiento de algunos de las líneas de actuación.
- Participación, en su caso, de los colegios de educación primaria que aportan alumnos al Instituto.

La selección se realizaría atendiendo a criterios relacionados con los objetivos del Programa. No obstante, aun siendo deseable el concurso público, puede ser aconsejable que las propuestas de centros participantes partan de las propias Consejerías de Educación de las comunidades autónomas

Una vez seleccionado el centro, por el procedimiento que finalmente se determine, se procederá a concretar con la comunidad autónoma y con el propio centro los detalles de la participación y los recursos necesarios.

3. Características de la participación de los centros en el programa

El Instituto participará de forma voluntaria, adquiriendo el compromiso de mejorar los resultados de sus alumnos y recibiendo una serie de recursos añadidos a los que tiene asignados por parte de la Administración de la que depende. La participación de un centro en el Programa exige la intervención en los tres ámbitos indicados antes: funcionamiento y atención directa al alumnado, relación con las familias y mejora del entorno educativo. El centro actuará por una parte con un replanteamiento de sus formas de organización y funcionamiento y, por otra, a través de un conjunto de líneas de actuación específicas.

4. Cambios en la organización y funcionamiento del centro

El Instituto deberá comprometerse a introducir cambios en su organización que incluyan, al menos:

- La modificación de las estrategias de atención a la diversidad.
- El establecimiento de nuevos procedimientos de coordinación horizontal.

– La utilización de nuevos protocolos de relación con las familias.

En la medida en que estos cambios dependen de la situación de partida, de la normativa autonómica y de las características de la plantilla, será el propio centro el que proponga estas modificaciones. No obstante, las administraciones pondrán a disposición de los centros algunos modelos para que los centros puedan realizar estos cambios organizativos.

Para la puesta en práctica de los cambios asociados a la atención a la diversidad, el centro contará con horas de profesor destinadas a reforzar la atención en las materias instrumentales, incrementando los desdobles y aumentando las actividades de refuerzo.

En cada centro la responsabilidad de la ejecución del Programa es del equipo directivo. No obstante, para evitar una sobrecarga de sus miembros, se contará con un profesor responsable del programa que colabore en la organización, el seguimiento y la evaluación del Programa.

5. Posibles líneas de actuación

Para facilitar que el centro pueda actuar en los tres ámbitos se plantean una serie de líneas de actuación destinadas a cada uno de ellos. De entre ellas, deberá seleccionar al menos dos/tres de las de atención directa a los alumnos, y al menos, una relacionada con las familias y otra relacionada con el entorno. De entre las múltiples líneas de actuación que se pueden desarrollar en los tres ámbitos se presentan a continuación las siguientes:

- Atención directa a los alumnos:
- Transición primaria-secundaria
- Desarrollo de capacidades

- Reforç educatiu
- Biblioteca escolar
- Convivència escolar
- Intervenció amb les famílies:
  - Col·laboració amb les famílies
  - Mediadors socioeducatius
- Intervenció en l'entorn:
  - Acompanyament escolar
  - Tallers d'activitats extraescolars
  - Absentisme escolar

Les accions de la major part de les línies d'actuació van dirigides principalment als alumnes d'educació secundària obligatòria, encara que la seua incidència ha de ser major en els dels tres primers cursos. La participació dels alumnes haurà d'anar acompanyada de l'adquisició d'un compromís per part dels propis alumnes i de les seues famílies que garantísca la permanència en el programa, l'assistència a les activitats previstes, el seguiment per part de les famílies i una major relació de la família amb el centre.

6. Intervenció d'altres institucions

Algunes de les línies d'actuació que es preveuen poden requerir la intervenció de les corporacions locals que, per mitjà de conveni o per un altre procediment, posen a disposició del centre instal·lacions o recursos humans i materials, faciliten la contractació i, en general, contribuïsquen a l'enriquiment educatiu i cultural de la zona.

Així mateix, en alguns casos pot ser convenient la intervenció d'altres institucions associades a determinats serveis o col·lectius (assistencials, sanitaris,...) o que poden facilitar la seua posada en marxa.

7. Aportació de recursos

El centre que participe en el programa rebrà uns recursos suplementaris que es poden desglossar de la manera següent:

A. Amb caràcter general

- Almenys un horari complet de professor per a la posada en pràctica de mesures de reforç educatiu i, si és el cas, de millora de l'atenció dels tutores (per a un centre de grandària mitjana).
- Increment dels gastos de funcionament.

B. Recursos necessaris per a la posada en marxa de les línies d'actuació corresponents. En funció de les línies d'actuació en què participe el centre l'aportació es destinarà al pagament dels monitors, o a qualsevol altra necessitat derivada de la seua posada en marxa.

C. En els casos en què s'estime convenient es destinarà la quantitat necessària per a la millora de l'aspecte i condicions del centre.

En el cas que participe l'Ajuntament o altres institucions part del gasto podrà transferir-se a les dites entitats.

8. Compromisos de l'Administració educativa amb el centre

L'Administració educativa adquirix els següents compromisos enfront dels centres participants:

- Aportar els recursos econòmics necessaris per a l'aplicació del Programa.
- Proporcionar la formació necessària als professors, professionals implicats així com als coordinadors dels centres.
- Proporcionar els materials adequats per a la posada en marxa del Programa.
- Mantindre una estructura de suport als centres que facilite la resolució dels problemes d'organització o d'una altra índole relacionats amb el Programa.
- Facilitar els instruments per a la valoració dels resultats del Programa.

9. Valoració dels resultats

La participació d'un centre en el Programa va dirigida a conseguir que els seus alumnes obtinguen millors resultats. D'acord amb això, els indicadors principals per a l'avaluació del Programa en cada centre seran:

- Proporción d'alumnes que obtienen resultados globalmente satisfactorios.
- Resultats en les àrees instrumentales.
- Taxes d'abandó escolar en l'educació secundària obligatòria.

- Refuerzo educativo
- Biblioteca escolar
- Convivencia escolar
- Intervención con las familias:
  - Colaboración con las familias
  - Mediadores socioeducativos
- Intervención en el entorno:
  - Acompañamiento escolar
  - Talleres de actividades extraescolares
  - Absentismo escolar

Las acciones de la mayor parte de las líneas de actuación van dirigidas principalmente a los alumnos de educación secundaria obligatoria, aunque su incidencia debe ser mayor en los de los tres primeros cursos. La participación de los alumnos deberá ir acompañada de la adquisición de un compromiso por parte de los propios alumnos y de sus familias que garantice la permanencia en el programa, la asistencia a las actividades previstas, el seguimiento por parte de las familias y una mayor relación de la familia con el centro.

6. Intervención de otras instituciones

Algunas de las líneas de actuación que se prevén pueden requerir la intervención de las corporaciones locales que, mediante convenio o por otro procedimiento, pongan a disposición del centro instalaciones o recursos humanos y materiales, faciliten la contratación y, en general, contribuyan al enriquecimiento educativo y cultural de la zona.

Asimismo, en algunos casos puede ser conveniente la intervención de otras instituciones asociadas a determinados servicios o colectivos (asistenciales, sanitarios,...) o que pueden facilitar su puesta en marcha.

7. Aportación de recursos

El centro que participe en el programa recibirá unos recursos suplementarios que se pueden desglosar del modo siguiente:

A. Con carácter general

- Al menos un horario completo de profesor para la puesta en práctica de medidas de refuerzo educativo y, en su caso, de mejora de la atención de los tutores (para un centro de tamaño medio).
- Incremento de los gastos de funcionamiento.

B. Recursos necesarios para la puesta en marcha de las línies de actuación correspondientes. En función de las línies de actuación en las que participe el centro la aportación se destinará al pago de los monitores, o a cualquier otra necesidad derivada de su puesta en marcha.

C. En los casos en los que se estime conveniente se destinará la cantidad necesaria para la mejora del aspecto y condiciones del centro.

En el caso de que participe el Ayuntamiento u otras instituciones parte del gasto podrá transferirse a dichas entidades.

8. Compromisos de la Administración educativa con el centro

La Administración educativa adquiere los siguientes compromisos frente a los centros participantes:

- Aportar los recursos económicos necesarios para la aplicación del Programa.
- Proporcionar la formación necesaria a los profesores, profesionales implicados así como a los coordinadores de los centros.
- Proporcionar los materiales adecuados para la puesta en marcha del Programa.

– Mantener una estructura de apoyo a los centros que facilite la resolución de los problemas de organización o de otra índole relacionados con el Programa.

– Facilitar los instrumentos para la valoración de los resultados del Programa.

9. Valoración de los resultados

La participación de un centro en el Programa va dirigida a conseguir que sus alumnos obtengan mejores resultados. De acuerdo con ello, los indicadores principales para la evaluación del Programa en cada centro serán:

- Proporción de alumnos que obtienen resultados globalmente satisfactorios.
- Resultados en las áreas instrumentales.
- Tasas de abandono escolar en la educación secundaria obligatoria.

Junt amb estos indicadors principals, l'avaluació prendrà en compte altres com ara:

- Satisfacció de professors, alumnes i famílies.
- Nivell de conflictivitat en el centre.
- Grau d'implicació de les famílies (nombre de contactes anuals amb elles...).

Els valors d'estos indicadors seran obtinguts a partir de la informació de l'avaluació acadèmica dels alumnes i d'enquestes breus a professors, pares i alumnes.

ANNEX II

PROGRAMA: REDUCCIÓ DE L'ABANDÓ PRIMERENC DE L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ

COMUNITAT AUTÒNOMA: COMUNITAT VALENCIANA

- Mesures d'anàlisi, sensibilització i difusió.

Actuació:

PROGRAMA D'ORIENTACIÓ

· Programa experimental d'Orientació Professional a través del qual es puguen experimentar accions, procediments i metodologies que contribuïsquen al desenrotllament de l'orientació professional dirigida a l'alumnat pròxim a finalitzar l'educació bàsica.

– Posada en marxa de nous programes experimentals d'orientació i tutoria, així com de programes per a previndre l'abandó primerenc en centres d'educació Secundària.

– Orientació dels alumnes per a completar la seu formació acadèmica en etapes educatives postobligatòries: Cicles Formatius de grau mitjà i Batxillerat.

Objectius:

- Disminuir les taxes abandó primerenc en el sistema educatiu.
- Donar a conéixer l'alumnat la necessitat la seu formació acadèmica i tècnica adquirida en Cicles Formatius i Batxillerat per a incrementar la seu futura adaptació a les demandes del món laboral.

– Aproximar el món laboral als alumnes d'educació secundària obligatòria, per mitjà de programes d'orientació i tutories. S'incidirà especialment en la formació necessària i especialització que demanden les empreses, fent veure l'alumnat com a la dita formació i especialització s'adquirix cursant estudis de Formació Professional i Batxillerat.

– Posada en marxa d'iniciatives d'orientació i tutoria que permeten la reducció de les taxes de l'abandó escolar primerenc.

Descripció detallada:

– Amb este programa se pretén afavorir en l'alumnado una formación más completa y profunda, que le haga conocer y valorar más opciones formativas, motivar futuros aprendizajes, orientándolos hacia su formación académica post-obligatoria (Ciclos Formativos de Bachillerato), desarrollar una identidad profesional con una mayor capacidad de adaptación a los cambios productivos y favorecer nuevas expectativas emprendedoras.

– Los centros participantes contarán con un equipo responsable del proyecto, del que formarán parte: un miembro de la dirección, el jefe o jefa del departamento de orientación, el coordinador o coordinadora de ESO, los tutores y/o tutoras de 4º de ESO, y en aquellos centros que dispongan de ciclos formativos, un profesor o una profesora de formación y orientación laboral y el coordinador o coordinadora de la formación en centros de trabajo.

– Los centros realizarán sus proyectos basados en las siguientes actividades:

- Visites a empresas, instituciones sanitarias, administraciones o otras instituciones laborales.
- Estades d'un dia en una empresa.
- Estades de 30 hores en empresas.
- Activitats destinades a la difusió i coneixement per part dels alumnes de professions.
- Visita a un centres de Formació Professional (preferentment centres integrats).
- Simulació d'experiències preprofessionals en centres de Formació Professional.

Junto a estos indicadores principales, la evaluación tomará en cuenta otros tales como:

- Satisfacción de profesores, alumnos y familias.
- Nivel de conflictividad en el centro.
- Grado de implicación de las familias (número de contactos anuales con ellas...).

Los valores de estos indicadores serán obtenidos a partir de la información de la evaluación académica de los alumnos y de encuestas breves a profesores, padres y alumnos.

ANEXO II

PROGRAMA: REDUCCIÓN DEL ABANDONO TEMPRANO DE LA EDUCACIÓN Y LA FORMACIÓN

CCAA: COMUNITAT VALENCIANA

- Medidas de análisis, sensibilización y difusión.

Actuación:

PROGRAMA DE ORIENTACIÓN

· Programa experimental de Orientación Profesional a través del cual se puedan experimentar acciones, procedimientos y metodologías que contribuyan al desarrollo de la orientación profesional dirigida al alumnado próximo a finalizar la educación básica.

– Puesta en marcha de nuevos programas experimentales de orientación y tutoría, así como de programas para prevenir el abandono temprano en centros de educación Secundaria.

– Orientación de los alumnos para completar su formación académica en etapas educativas post-obligatorias: Ciclos Formativos de grado medio y Bachillerato.

Objetivos:

- Disminuir las tasas abandono temprano en el sistema educativo.
- Dar a conocer al alumnado la necesidad de su formación académica y técnica adquirida en Ciclos Formativos y Bachillerato para incrementar su futura adaptación a las demandas del mundo laboral.

– Aproximar el mundo laboral a los alumnos de educación secundaria obligatoria, mediante programas de orientación y tutorías. Se incidirá especialmente en la formación necesaria y especialización que demandan las empresas, haciendo ver al alumnado como dicha formación y especialización se adquiere cursando estudios de Formación Profesional y Bachillerato.

– Puesta en marcha de iniciativas de orientación y tutoría que permitan la reducción de las tasas del abandono escolar temprano.

Descripción detallada:

– Con este programa se pretende favorecer en el alumnado una formación más completa y profunda, que le haga conocer y valorar más opciones formativas, motivar futuros aprendizajes, orientándolos hacia su formación académica post-obligatoria (Ciclos Formativos de Bachillerato), desarrollar una identidad profesional con una mayor capacidad de adaptación a los cambios productivos y favorecer nuevas expectativas emprendedoras.

– Los centros participantes contarán con un equipo responsable del proyecto, del que formarán parte: un miembro de la dirección, el jefe o jefa del departamento de orientación, el coordinador o coordinadora de ESO, los tutores y/o tutoras de 4º de ESO, y en aquellos centros que dispongan de ciclos formativos, un profesor o una profesora de formación y orientación laboral y el coordinador o coordinadora de la formación en centros de trabajo.

– Los centros realizarán sus proyectos basados en las siguientes actividades:

- Visitas a empresas, instituciones sanitarias, administraciones u otras instituciones laborales.
- Estancias de un día en una empresa.
- Estancias de 30 horas en empresas.
- Actividades destinadas a la difusión y conocimiento por parte de los alumnos de profesiones.
- Visita a un centros de Formación Profesional (preferentemente centros integrados).
- Simulación de experiencias pre-profesionales en centros de Formación Profesional.

– A més d'estes activitats els centres hauran d'incloure en el seu projecte les activitats següents:

- Sessions de tutoria en què s'informe l'alumnat de la finalitat i funcionament del programa.

- Una programació de sessions de tutoria dirigida a facilitar informació sobre ensenyances al finalitzar l'educació secundària.

- Sessions de preparació i reflexió i avaluació de cada una de les visites realitzades.

– Les actuacions previstes en el projecte, seran incloses en el Pla d'Orientació Escolar i Professional del centre, i complementaran les actuacions ordinàries del dit pla:

- Elaboració d'un pla de desenrotllament personal i professional.

- Xarrades professionals de familiars, antics alumnes o professionals en actiu pròxims al centre.

- Simulació d'activitats professionals.

- Utilització de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC).

- Altres que el centre considere d'interès.

Població a què es dirixi:

- Alumnat pròxim a finalitzar Educació Secundària Obligatoria

Impacte esperat:

– Disminució de l'abandó escolar primerenc. Orientació i seguiment de l'alumnat de 4t d'ESO. Increment del percentatge d'alumnes que al finalitzar l'Ensenyança Secundària prosseguen els seus estudis i formació, tant en Batxillerat com en Formació Professional.

Forma d'execució:

- Convocatòria i resolució per les quals es convoca i regula el funcionament del programa experimental d'Orientació Professional en instituts d'Educació Secundària, per a alumnat que finalitza l'educació bàsica.

- Autorització de 60-70 centres per al desenrotllament del programa experimental d'orientació professional.

- Participació de 8.000 alumnes en el programa (90% de l'alumnat matriculat en 4t d'ESO)

- Realització d'unes 300 visites a empreses (5 visites de mitja per centre participant).

- Partició d'1.000 alumnes en experiències preprofessional.

- Participació de 400 alumnes en estades (5 a 10 dies) en empreses.

- Participació de 650 alumnes en jornades en empreses.

- Suport específic per al desenrotllament del programa des de l'administració educativa.

Distribució territorial:

- Tota la Comunitat Valenciana

Entitat executora:

- Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació: Direcció General d'Educació i Qualitat Educativa. Servei de Programes i Estudis.

Període d'execució: CURS 2011-2012.

Cost estimat:

- Programa d'Orientació:

- Capítol II 120.000'00 €

- Capítol I 250.500'00 €

Actuació:

CONVENI PUNJAB. (Esta actuació comprén accions que poden ser emmarcades en les mesures: «b) Mesures preventives dirigides a reduir el nombre d'alumnes i alumnes amb risc d'exclusió en un context inclusiu en l'ESO»)

- Prevenció de l'abandó primerenc de la població pertanyent a minories i en situació de risc social per mitjà d'accions de suport a la formació i al sistema escolar, control de l'abandó primerenc i labors d'assistència social.

Objectius:

- Disminuir les taxes abandó primerenc, especialment en l'alumnat pertanyent a minories ètniques (població gitana).

Descripció detallada:

- Col·laboració amb organitzacions sense ànim de lucre que desenrotllen, participen i col·laboren en activitats relacionades amb la lluita contra l'abandó primerenc de l'educació i la formació, especialment en poblacions pertanyents a minories i en situació de risc social, amb major incidència en les taxes d'abandó primerenc. (Fundació PUNJAB).

– Además de estas actividades los centros deberán incluir en su proyecto las siguientes actividades:

- Sesiones de tutoría en la que se informe al alumnado de la finalidad y funcionamiento del programa.

- Una programación de sesiones de tutoría dirigida a facilitar información sobre enseñanzas al finalizar la educación secundaria.

- Sesiones de preparación y reflexión y evaluación de cada una de las visitas realizadas.

– Las actuaciones previstas en el proyecto, serán incluidas en el Plan de Orientación Escolar y Profesional del centro, y complementarán las actuaciones ordinarias de dicho plan:

- Elaboración de un plan de desarrollo personal y profesional.

- Charlas profesionales de familiares, antiguos alumnos o profesionales en activo próximos al centro.

- Simulación de actividades profesionales.

- Utilización de las tecnologías de la información y de la comunicación (TIC).

- Otras que el centro considere de interés.

Población a la que se dirige:

- Alumnado próximo a finalizar Educación Secundaria Obligatoria

Impacto esperado:

– Disminución del abandono escolar temprano. Orientación y seguimiento del alumnado de 4º de ESO. Incremento del porcentaje de alumnos que al finalizar la Enseñanza Secundaria prosiguen sus estudios y formación, tanto en Bachillerato como en Formación Profesional.

Forma de ejecución:

- Convocatoria y resolución por la que se convoca y regula el funcionamiento del programa experimental de Orientación Profesional en institutos de Educación Secundaria, para alumnado que finaliza la educación básica.

- Autorización de 60-70 centros para el desarrollo del programa experimental de orientación profesional.

- Participación de 8.000 alumnos en el programa (90% del alumnado matriculado en 4º de ESO)

- Realización de unas 300 visitas a empresas (5 visitas de media por centro participante).

- Partición de 1.000 alumnos en experiencias pre-profesionales.

- Participación de 400 alumnos en estancias (5 a 10 días) en empresas.

- Participación de 650 alumnos en jornadas en empresas.

- Apoyo específico para el desarrollo del programa desde la administración educativa.

Distribución territorial:

- Toda la Comunitat Valenciana

Entidad ejecutora:

- Conselleria de Educación, Formación y Empleo: Dirección General de Educación y Calidad Educativa. Servicio de Programas y Estudios.

Periodo de ejecución: CURSO 2011-2012.

Coste estimado:

- Programa de Orientación:

- Capítulo II 120.000'00 €

- Capítulo I 250.500'00 €

Actuación:

CONVENIO PUNJAB. (Esta actuación comprende acciones que pueden ser enmarcadas en las medidas: «b) Medidas preventivas dirigidas a reducir el número de alumnos y alumnas con riesgo de exclusión en un contexto inclusivo en la ESO»)

- Prevención del abandono temprano de la población perteneciente a minorías y en situación de riesgo social mediante acciones de apoyo a la formación y al sistema escolar, control del abandono temprano y labores de asistencia social.

Objetivos:

- Disminuir las tasas abandono temprano, especialmente en el alumnado perteneciente a minorías étnicas (población gitana).

Descripción detallada:

- Colaboración con organizaciones sin ánimo de lucro que desarrollan, participan y colaboran en actividades relacionadas con la lucha contra el abandono temprano de la educación y la formación, especialmente en poblaciones pertenecientes a minorías y en situación de riesgo social, con mayor incidencia en las tasas de abandono temprano. (Fundación PUNJAB).

– Protocol d'actuació en centres que escolaritza població pertanyent a minories i en situació de risc social per mitjà d'accions de suport al sistema escolar.

– Actuació en centres en què s'escolaritza població d'ètnia gitana, i que per les seues característiques pot presenta majors índexs d'abandó primerenc de l'educació i la formació.

– Col·laboració amb l'entitat PUNJAB, per a actuacions entre la població d'ètnia gitana encaminades a disminuir l'abandó primerenc de l'educació i la formació.

Població a què es dirixix:

– Alumnat d'Educació Secundària Obligatoria pertanyent a minories ètniques en especial població gitana.

Impacte esperat:

– Disminució de les taxes d'abandó escolar primerenc en l'alumnat pertanyent a minories ètniques, en especial població gitana.

Forma d'execució:

– Conveni amb Associació PUNJAB:

– Col·laboració amb organitzacions sense ànim de lucre que desenrotllen, participen i col·laboren en activitats relacionades amb la lluita contra l'abandó escolar primerenc, especialment en poblacions pertanyents a minories i en situació de risc social, amb major incidència en les taxes d'abandó escolar primerenc. (Fundació PUNJAB).

– Col·laboració en 5 centres de la província de Castelló amb alumnat d'ètnia gitana.

– Participació en fira Expogitanos.

Distribució territorial:

– Centre amb població d'ètnia gitana en especial de la província de Castelló.

Entitat executora:

– Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació: Direcció General d'Educació i Qualitat Educativa. Servei Programes i Estudis.

Període d'execució: CURS 2011-2012

Cost estimat:

· Conveni PUNJAB   30.940'00 €

– Mesures preventives dirigides a reduir el nombre d'alumnes i alumnes amb risc d'exclusió en un context inclusiu en l'ESO.

Actuació:

PROGRAMA INTEGRA I INTEGRA DOS

Actuació 1:

- Programa Integra.
- Programa Integra DOS.

Objectius:

– Disminuir les taxes d'abandó escolar primerenc.

Descripció detallada:

– Programa experimental per a previndre i reduir l'abandó primerenc de l'alumnat en centres educatius de secundària (Programa Integra)

· Programa destinat a alumnat entre 14 i 16 anys que presenten les següents característiques: a) Serioses dificultats d'adaptació al medi escolar i a l'entorn educatiu, existint risc d'exclusió social i/o conductes disruptives. b) Abandó o absentisme escolar crònic o molt accentuat. c) Escasses expectatives d'obtindre el títol de Graduat Escolar en Secundària. d) Context sociofamiliar desestructurat, sense suport i control suficients.

· Aquells centres que compten amb entre 8 i 15 alumnes de les característiques abans ressenyades, podran constituir un grup. Este grup tindrà com referent curricular el currículum de l'Ensenyança Secundària Obligatoria, amb un enfocament eminentment pràctic i molt vinculat amb la vida i la realitat laboral, per això el currículum s'organitzarà en tres grans àmbits: I) àmbit pràctic amb una especial rellevància per al desenvolupament del programa. II) àmbit de competències bàsiques. III) àmbit de desenvolupament personal, social i prelaboral.

· El programa s'adapta a les característiques de l'alumnat i del centre, per això es prioritrà la col·laboració amb les entitats locals i els seus programes d'absentisme. També podran participar altres entitats i institucions locals. Això dóna lloc a distints models organitzatius que permeten realitzar les activitats de l'àmbit pràctic en aules-taller de les

– Protocolo de actuación en centros que escolariza población perteneciente a minorías y en situación de riesgo social mediante acciones de apoyo al sistema escolar.

– Actuación en centros en los que se escolariza población de etnia gitana, y que por sus características puede presentar mayores índices de abandono temprano de la educación y la formación.

– Colaboración con la entidad PUNJAB, para actuaciones entre la población de etnia gitana encaminadas a disminuir el abandono temprano de la educación y la formación.

Población a la que se dirige:

– Alumnado de Educación Secundaria Obligatoria perteneciente a minorías étnicas en especial población gitana.

Impacto esperado:

– Disminución de las tasas de abandono escolar temprano en el alumnado perteneciente a minorías étnicas, en especial población gitana.

Forma de ejecución:

– Convenio con Asociación PUNJAB:

– Colaboración con organizaciones sin ánimo de lucro que desarrollan, participan y colaboran en actividades relacionadas con la lucha contra el abandono escolar temprano, especialmente en poblaciones pertenecientes a minorías y en situación de riesgo social, con mayor incidencia en las tasas de abandono escolar temprano. (Fundación PUNJAB).

– Colaboración en 5 centros de la provincia de Castellón con alumnado de etnia gitana.

– Participación en feria Expogitanos.

Distribución territorial:

– Centro con población de etnia gitana en especial de la provincia de Castellón.

Entidad ejecutora:

– Conselleria de Educación, Formación y Empleo: Dirección General de Educación y Calidad Educativa. Servicio Programas y Estudios.

Periodo de ejecución: Curso 2011-2012

Coste estimado:

· Convenio PUNJAB   30.940'00 €

– Medidas preventivas dirigidas a reducir el número de alumnos y alumnas con riesgo de exclusión en un contexto inclusivo en la ESO.

Actuación:

PROGRAMA INTEGRA E INTEGRA DOS

Actuación 1:

- Programa Integra.
- Programa Integra DOS.

Objetivos:

– Disminuir las tasas de abandono escolar temprano.

Descripción detallada:

– Programa experimental para prevenir y reducir el abandono temprano del alumnado en centros educativos de secundaria (Programa Integra)

· Programa destinado a alumnado entre 14 y 16 años que presenten las siguientes características: a) Serias dificultades de adaptación al medio escolar y al entorno educativo, existiendo riesgo de exclusión social y/o conductas disruptivas. b) Abandono o absentismo escolar crónico o muy acentuado. c) Escasas expectativas de obtener el título de Graduado Escolar en Secundaria. d) Contexto sociofamiliar desestructurado, sin apoyo y control suficientes.

· Aquellos centros que cuenten con entre 8 y 15 alumnos de las características antes reseñadas, podrán constituir un grupo. Este grupo tendrá como referente curricular el currículo de la Enseñanza Secundaria Obligatoria, con un enfoque eminentemente práctico y muy vinculado con la vida y la realidad laboral, por ello el currículo se organizará en tres grandes ámbitos: I) ámbito práctico con una especial relevancia para el desarrollo del programa. II) ámbito de competencias básicas. III) ámbito de desarrollo personal, social y prelaboral.

· El programa se adaptará a las características del alumnado y del centro, para ello se priorizará la colaboración con las entidades locales y sus programas de absentismo. También podrán participar otras entidades e instituciones locales. Esto da lugar a distintos modelos organizativos que permitan desarrollar las actividades del ámbito práctico en aulas-

dites entitats o institucions, sempre amb la presència i supervisió de professorat del centres educatiu.

· L'alumnat segons els seus interessos i aptituds podrà reconduir-se dins del sistema educatiu dirigint-se cap a la seua inclusió en un grup ordinari, en un PDC, o en un Programa de Qualificació Professional Inicial.

Programa experimental per a previndre i reduir l'abandó primerenc de l'alumnat en centres educatius de secundària amb problemàtiques específiques i que són abordades amb programes intercentres.(Programa integrats)

· Este programa destinat a l'alumnat amb les mateixes característiques del programa anterior, esta dissenyat per a desenrotllar en poblacions que compten amb més d'un centre educatiu i en les que s'involucren entitats i institucions (corporacions locals) que oferixen la seu col·laboració en aules-taller de forma conjunta per a tots els centres de la localitat.

· Les característiques de les poblacions, (poblacions de grans mides) en les que s'aplica el programa, fan que l'alumnat participant sorgisca de zones marginals i amb tendència a l'exclusió social, amb perfils semblants entre l'alumnat de distints centres.

· Les característiques abans ressenyades, permeten autoritzar un programa amb línies en comú a centres pròxims geogràficament, així optimitzar els recursos disponibles.

Població a què es dirixi:

- Alumnat d'Educació Secundària Obligatoria

Impacte esperat:

- Reducció de la taxa d'abandó primerenc de l'educació i la formació.

Forma d'execució:

- Resolucions de convocatòria i autorització de centres participants en el programa experimental per a previndre i reduir l'abandó primerenc de l'alumnat en centres educatius de secundària. (Programa Integra)

- Autorització de 60-70 programes per a previndre i reduir l'abandó escolar primerenc.

- Dotació de places suplementàries en els centres a què se'ls autoritza el programa per a impartir els àmbits del programa, especialment els àmbits pràctics i de desenrotllament personal.

- Diagnòstic i seguiment per part dels Departaments d'Orientació de l'alumnat proposat per als programes.

- Dedicació docent del professorat ordinari del centre per a l'atenció a l'alumnat integrant del programa (àmbit de competències bàsiques, tutoria, o altres àrees no específiques).

- Dotació econòmica per als gastos de funcionament del programa.

- Suport específic per al desenrotllament del programa des de l'administració educativa.

- Selecció i resolució per als centres participants en programa experimental per a previndre i reduir l'abandó primerenc de l'alumnat en centres educatius de secundària amb problemàtiques específiques i que són abordades amb programes intercentres. (Programa Integra-DOS)

- Autorització de 8 programes Intercentres.

- Dotació complementària de professorat participant en el programa.

- Acords amb altres entitats i/o corporacions locals que participen en el programa.

- Dotació de material específic als centres.

- Dotació econòmica per a gastos de funcionament del programa.

- Suport específic per al desenrotllament del programa des de l'administració educativa.

Distribució territorial:

- Tota la Comunitat Valenciana.

Entitats executors:

- Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació: Direcció General d'Educació i Qualitat Educativa. Servei de Programes i Estudis.

Període d'execució: Curs 2011-2012

Cost estimat:

- Programa Integra:

- Capítol II 330.000'00 €

taller de dichas entidades o instituciones, siempre con la presencia y supervisión de profesorado del centros educativo.

· El alumnado según sus intereses y aptitudes podrá reconducirse dentro del sistema educativo dirigiéndose hacia su inclusión en un grupo ordinario, en un PDC, o en un Programa de Cualificación Profesional Inicial.

– Programa experimental para prevenir y reducir el abandono temprano del alumnado en centros educativos de secundaria con problemáticas específicas y que son abordadas con programas intercentros.(Programa Integra-DOS)

· Este programa destinado al alumnado con las mismas características del programa anterior, esta diseñado para desarrollar en poblaciones que cuentan con más de un centro educativo y en las que se involucran entidades e instituciones (corporaciones locales) que ofrecen su colaboración en aulas-taller de forma conjunta para todos los centros de la localidad.

· Las características de las poblaciones, (poblaciones de gran tamaño) en las que se aplica el programa, hacen que el alumnado participante surja de zonas marginales y con tendencia a la exclusión social, con perfiles similares entre el alumnado de distintos centros.

· Las características antes reseñadas, permiten autorizar un programa con líneas en común a centros próximos geográficamente, así optimizar los recursos disponibles.

Población a la que se dirige:

- Alumnado de Educación Secundaria Obligatoria

Impacto esperado:

- Reducción de la tasa de abandono temprano de la educación y la formación.

Forma de ejecución

- Resoluciones de convocatoria y autorización de centros participantes en el programa experimental para prevenir y reducir el abandono temprano del alumnado en centros educativos de secundaria. (Programa Integra)

- Autorización de 60-70 programas para prevenir y reducir el abandono escolar temprano.

- Dotación de plazas suplementarias en los centros a los que se les autoriza el programa para impartir los ámbitos del programa, especialmente los ámbitos prácticos y de desarrollo personal.

- Diagnóstico y seguimiento por parte de los Departamentos de Orientación del alumnado propuesto para los programas.

- Dedicación docente del profesorado ordinario del centro para la atención al alumnado integrante del programa (ámbito de competencias básicas, tutoría, o otras áreas no específicas).

- Dotación económica para los gastos de funcionamiento del programa.

- Apoyo específico para el desarrollo del programa desde la administración educativa.

- Selección y resolución para los centros participantes en programa experimental para prevenir y reducir el abandono temprano del alumnado en centros educativos de secundaria con problemáticas específicas y que son abordadas con programas intercentros. (Programa Integra-DOS)

- Autorización de 8 programas Intercentros.

- Dotación complementaria de profesorado participante en el programa.

- Acuerdos con otras entidades y/o corporaciones locales que participan en el programa.

- Dotación de material específico a los centros.

- Dotación económica para gastos de funcionamiento del programa.

- Apoyo específico para el desarrollo del programa desde la administración educativa.

Distribución territorial:

- Toda la Comunitat Valenciana.

Entidades ejecutoras:

- Conselleria de Educación, Formación y Empleo: Dirección General de Educación y Calidad Educativa. Servicio de Programas y Estudios.

Periodo de ejecución: Curso 2011-2012

Coste estimado:

- Programa Integra:

- Capítulo II 330.000'00 €

– Capítol I 3.789.564'00 €

Actuació 2:

– Prevenció de l'abandó escolar de la població pertanyent a minories i en situació de risc social per mitjà d'accions de suport al sistema escolar, control de l'abandó primerenc i labors d'assistència social.

· Conveni PUNJAB (actuació ja descrita en les mesures a) Mesures d'anàlisi, sensibilització i difusió).

– Mesures per a l'orientació i seguiment dirigides a recuperar l'alumnat que ha abandonat el sistema educatiu.

Actuació

GABINETS PSICOPEDAGÒGICS MUNICIPALS

– (Els gabinet Psicopedagògics municipals realitzen també actuacions de sensibilització i difusió. Per això estes actuacions podrien incloure's en les mesures «a) Mesures d'anàlisi, sensibilització i difusió»)

– Ajudes a gabinet Psicopedagògics municipals. Convocatòria d'ajudes a gabinet Psicopedagògicos escolars dependents d'ajuntaments i mancomunitats de municipis de la Comunitat Valenciana, que realitzen activitats de detecció i prevenció de situacions relacionades amb l'abandó escolar primerenc, així com l'orientació a la població que ha abandonat el sistema educatiu amb la finalitat de la seu reincorporació per a l'obtenció del títol de Graduat en Secundària Obligatoria i la reincorporació a estudis postobligatoris, especialment Cicles Formatius de Grau Mitjà i Batxillerat.

Objectius:

– Recolzar la labor realizada pels gabinet Psicopedagògicos escolars municipals que desenrotllen labors d'orientació en els nivells educatius d'Infantil, Primària i Secundària. El finançament rebut dins del conveni serà destinada a les labors desenrotllades pels gabinet correspondents a Ensenyança Secundària

– Detecció i prevenció de l'abandó primerenc, així com l'orientació i seguiment, per a la reincorporació al sistema educatiu i a la formació de persones adultes de la població que ha abandonat el sistema educatiu.

– Ajudes econòmiques als gabinet Psicopedagògicos municipals, les dites ajudes es destinaran a les actuacions realizades pels gabinet correspondents a la Secundària Obligatoria.

Descripció detallada:

– Ajuda econòmica a 140 gabinet Psicopedagògicos municipals per a l'orientació i seguiment de població que ha abandonat el sistema educatiu i desitja incorporar-se de nou a ell per a l'obtenció del títol de Graduat en Secundària Obligatoria, i ampliar la seu formació per mitjà de la formació professional de grau mitjà o estudis de batxillerat.

Població a què es dirix:

– Alumnat d'Educació Secundària.

– Població que ha abandonat el sistema educatiu.

– Població que desitja reincorporar-se al sistema educatiu amb la finalitat d'obtindre el títol de Graduat en Educació Secundària, o que desitja ampliar la seu formació cursant Cicles de Formació Professional.

Impacte esperat:

– Disminuir les taxes abandó escolar primerenc.

– Reincorporació al sistema educatiu de la població que en el seu moment va abandonar prematurament el sistema, i desitja completar la seu formació.

Forma d'execució:

– Convocatòria d'ajudes a gabinet Psicopedagògicos escolars dependents d'ajuntaments i mancomunitats de municipis de la Comunitat Valenciana, que realitzen activitats de detecció i prevenció de situacions relacionades amb l'abandó escolar primerenc. Així com l'orientació a la població que ha abandonat el sistema educatiu amb la finalitat de la seu reincorporació per a l'obtenció del títol de Graduat en Secundària Obligatoria, i la seu incorporació a les ensenyances postobligatorias (Cicles Formatius de Grau Mitjà i Batxillerat).

– Ajudes econòmiques a 140 gabinet Psicopedagògicos escolars municipals.

Distribució territorial:

– Tota la Comunitat Valenciana.

– Capítulo I 3.789.564'00 €

Actuación 2:

– Prevención del abandono escolar de la población perteneciente a minorías y en situación de riesgo social mediante acciones de apoyo al sistema escolar, control del abandono temprano y labores de asistencia social.

· Convenio PUNJAB (actuación ya descrita en las medidas a) Medidas de análisis, sensibilización y difusión).

– Medidas para la orientación y seguimiento dirigidas a recuperar al alumnado que ha abandonado el sistema educativo.

Actuación

GABINETES PSICOPEDAGÓGICOS MUNICIPALES

– (Los Gabinetes Psicopedagógicos Municipales realizan también actuaciones de sensibilización y difusión. Por ello estas actuaciones podrían incluirse en las medidas «a) Medidas de análisis, sensibilización y difusión»)

– Ayudas a Gabinetes Psicopedagógicos municipales. Convocatoria de ayudas a gabinetes psicopedagógicos escolares dependientes de ayuntamientos y mancomunidades de municipios de la Comunitat Valenciana, que realizan actividades de detección y prevención de situaciones relacionadas con el abandono escolar temprano, así como la orientación a la población que ha abandonado el sistema educativo con la finalidad de su reincorporación para la obtención del Título de Graduado en Secundaria Obligatoria y la reincorporación a estudios post-obligatorios, especialmente Ciclos Formativos de Grado Medio y Bachillerato.

Objetivos:

– Apoyar la labor realizada por los gabinetes psicopedagógicos escolares municipales que desarrollan labores de orientación en los niveles educativos de Infantil, Primaria y Secundaria. La financiación recibida dentro del convenio será destinada a las labores desarrolladas por los gabinetes correspondientes a Enseñanza Secundaria

– Detección y prevención del abandono temprano, así como la orientación y seguimiento, para la reincorporación al sistema educativo y a la formación de personas adultas de la población que ha abandonado el sistema educativo.

– Ayudas económicas a los gabinetes psicopedagógicos municipales, dichas ayudas se destinarán a las actuaciones realizadas por los gabinetes correspondientes a la Secundaria Obligatoria.

Descripción detallada:

– Ayuda económica a 140 gabinetes psicopedagógicos municipales para la orientación y seguimiento de población que ha abandonado el sistema educativo y desea incorporarse de nuevo a él para la obtención del Título de Graduado en Secundaria Obligatoria, y ampliar su formación mediante la formación profesional de grado medio o estudios de bachillerato.

Población a la que se dirige:

– Alumnado de Educación Secundaria.

– Población que ha abandonado el sistema educativo.

– Población que desea reincorporarse al sistema educativo con la finalidad de obtener el título de Graduado en Educación Secundaria, o que desea ampliar su formación cursando Ciclos de Formación Profesional.

Impacto esperado:

– Disminuir las tasas abandono escolar temprano.

– Reincorporación al sistema educativo de la población que en su momento abandonó prematuramente el sistema, y desea completar su formación.

Forma de ejecución:

– Convocatoria de ayudas a gabinetes psicopedagógicos escolares dependientes de ayuntamientos y mancomunidades de municipios de la Comunitat Valenciana, que realizan actividades de detección y prevención de situaciones relacionadas con el abandono escolar temprano. Así como la orientación a la población que ha abandonado el sistema educativo con la finalidad de su reincorporación para la obtención del Título de Graduado en Secundaria Obligatoria, y su incorporación a las enseñanzas post-obligatorias (Ciclos Formativos de Grado Medio y Bachillerato).

– Ayudas económicas a 140 gabinetes psicopedagógicos escolares municipales.

Distribución territorial:

– Toda la Comunidad Valenciana.

Entitat executora:

- Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació: Direcció General d'Educació i Qualitat Educativa. Servei de Programes i Estudis.

Període d'execució: CURS 2011-2012

Cost estimat:

Gabinet municipals: (capítol IV) 585.000'00 €

- Ofertes educatives per a joves que han abandonat el sistema educatiu, dirigides a l'obtenció d'una formació i titulació reglada d'educació secundària postobligatòria.

Les actuacions realitzades per la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, que pogueren ser incloses davall este epígraf, es realitzaran fora del marc d'este conveni.

Cost total:

5.106.004'00 €

Finançament:

- Ministeri d'Educació: 5.106.004'00 €
- Aplicació pressupostària: 18.04.322B.458

Unitats administratives responsables:

- Direcció General d'Educació i Qualitat Educativa.
- Subdirecció General de Qualitat Educativa.
- Servei de Programes i Estudis.

Indicadors quantitatius:

- Taxa d'abandó escolar primerenc.
- Taxa fracàs escolar.
- Evolució nombre d'alumnes matriculats en Formació d'Adults.
- Increment, evolució nombre d'alumnes matriculats en cicles formatius.

Entidad ejecutora:

- Consellería de Educación, Formación y Empleo: Dirección General de Educación y Calidad Educativa. Servicio de Programas y Estudios.

Periodo de ejecución: Curso 2011-2012

Coste estimado:

Gabinetes Municipales: (capítulo IV) 585.000'00 €

- Ofertas educativas para jóvenes que han abandonado el sistema educativo, dirigidas a la obtención de una formación y titulación reglada de educación secundaria postobligatoria.

Las actuaciones realizadas por la Conselleria de Educación, Formación y Empleo, que pudieran ser incluidas bajo este epígrafe, se realizarán fuera del marco de este convenio.

Coste total:

5.106.004'00 €

Financiación:

- Ministerio de Educación: 5.106.004'00 €
- Aplicación presupuestaria: 18.04.322B.458

Unidades administrativas responsables:

- Dirección General de Educación y Calidad Educativa.
- Subdirección General de Calidad Educativa.
- Servicio de Programas y Estudios.

Indicadores cuantitativos:

- Tasa de abandono escolar temprano.
- Tasa fracaso escolar.
- Evolución número de alumnos matriculados en Formación de Adultos.
- Incremento, evolución número de alumnos matriculados en ciclos formativos.